Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 19. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 30-го СІЧНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 30, 1981 No. 19. VOL. LXXXVIII.

Відправлять Богослужбу Подяки в Ню Йорку

Ню Йорк, Н. Й. — Щоб відзначити радісну подію звільнення американських закладників з неволі в Ірані після 444 днів поневірянь в ув'язненні й висловити свою радість поворотом всіх 52-ох поворотців, Українсько-католицькі воєнні ветерани, св. Юрія, пост 401, Леґіон 9-0950, влаштовують тут у неділю, 1-го лютого, опівдні, в українській католицькій церкві св. Юра Благодарственну Службу Божу. Богослужбу подяки відправить о. д-р. Володимир Гавліч, ЧСВВ, парох церкви св. Юра, який є також співспонзором цієї урочистости.

Спонзори запрошують всі українські організації прибути на цю Службу Божу зі своїми прапорами і з якнайчисленнішим членством. Всіх ветеранів просять господарі прийти в їхніх організаційних шапках.

Задум цього святкування-відзначення українською громадою Ню Йорку щасливого повороту закладників є показати українським сусідам — американцям, що ми турбуємося і клопочемося престижем Америки у сьогоднішньому світі, виявити перед світом, що ми надзвичайно горді одним з нас серед закладників — дипломатом Михайлом Метрінком, американцем українського походження, що був одним з 52-ох закладників.

Зацікавлених цією імпрезою спонзори свята закликають прослухати радіопередачу — „Українську Католицьку Годину", у п'ятницю, 29-го січня, від 7-ої до 8-ої години вечора, на радіостанції AM WPOW, 1300

Відбулося подвійне свято в Пластовій станиці

Ню Йорк, Н.Й. (Т.Т.) — В морозну, соняшну неділю, 11-го січня 1981 р., о год. 10:30 рано, пластуни зійшлися у великій залі свого дому при Другій евеню для подвійного святкування: засвічено вже тридцять перший раз святвечірню свічечку — свічечку єдности. У хвилині запалення цієї символічної свічечки пластуни, де б вони не були, з'єднали себе думками і серцями з усіма українцями, які засвічують свої різдвяні свічечки, чи то на Україні, чи на засланнях в азійських таборах.

Відзначено також вже шостий раз „День Солідарности" з українськими політичними в'язнями, який збуджує в найменших, і закорінює та посилює в старших українців почуття національної свідомости, а також закликає усіх українців бути передусім членами української нації.

День Солідарности розпочав голодівкою шість років незабутній Вячеслав Чорновіл, вчетверте засуджений совєтським кривосуддям.

Після урочистого відкриття свята бунчужним ст. пл. Романом Яремчуком ст.пл. Богдан Гошовський відчитав лист-заклик Головної Пластової Булави до всіх пластунів у вільному світі. У цьому заклику Головна Пластова Булава закликала між іншим, пластунів до голодівки в „Дні Солідарности" — 12-го січня, і просила звернути на це увагу не-українців, щоб „збільшити кількість прихильників міжнародної акції в обороні українських в'язнів у Совєтському Союзі".

На почесному місці залі на довгому столі, застеленому вишиваною ще на Україні скатертю, поруч калача стояло 12 тарілок зі свічками Станична пл. сен. Ольга Кузьмович символічним вогнем своєї свічечки, яку вона засвітила о 10-ій год. ранку 6-го січня, засвічувала свічечки пластунів одна по одній, від маленької новачки Ані Хамуляк починаючи на голові Крайової Пластової Старшини Євстахії Гойдиш кінчаючи. Всі відтак засвічували по одній свічечці на столі в імені в'язнів на Україні та від всіх пластунів у світі. Полум'я свічечок нагадувало пластунам Ірку і Ромка Шухевичів та їхнього батька Юрка Шухевича; Олеся Бердника, Оксану Мешко, Оксану Попович, Миколу Руденка, Ірину Сеник, Василя Стуса і, звичайно, Вячеслава Чорновола. Останню — дванадцяту — свічечку світила гостя пластунів Раїса Мороз, яка засвітила свою свічечку за тих всіх в'язнів, що нам не відомі.

Господиня свята голова Пластприяту Галина Гошовська в святковій одежі, у намисті з коралів, поклала на кожну тарілку ложку куті та гостила нею всіх присутніх на святі. Відтак ст. пл. Мира Гнатківська, зв'язкова 18-го куреня ім. Олени Пчілки, попросила своїх пластунок виступити з „Вертепом". Прийшли: Циган — пл. розв. Аня Богачевська, Цар — пл.розв. Ксеня Зелик, Козак - пл. розв. Ляриса Певна, Жид - пл. розв. Оленка Певна, а зі звіздою в руці ішла пл. уч. Хризанна Гуглевич.

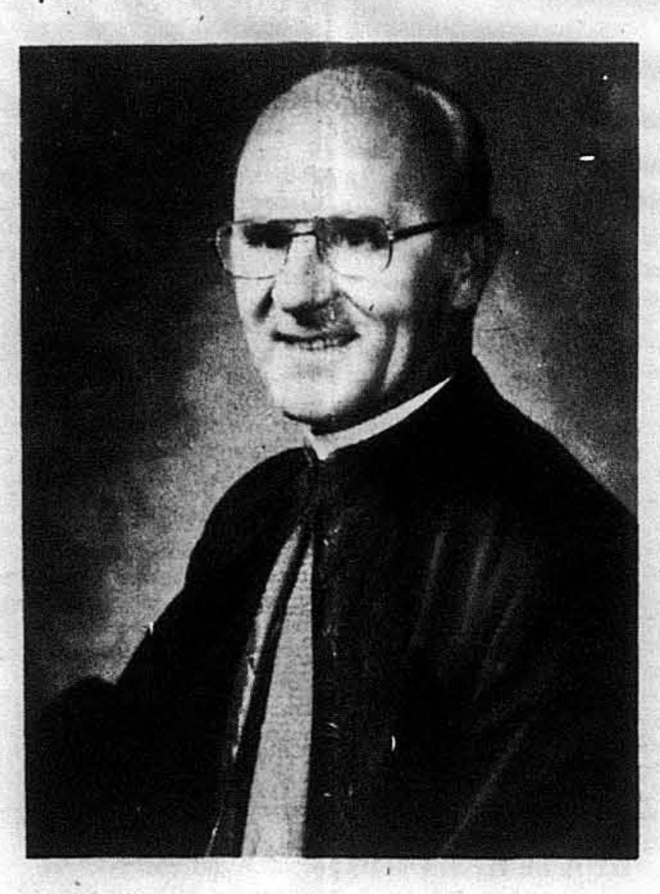
Проспівано гарно колядку, „Во Вифлеємі" і спільно віддеклямовано вірш „На Святий Вечір" Константини Малицької. Потім знову всі колядували різні колядки.

Присутні пластуни підписували привітання та гратуляції з приводу інавгурації президента Рональда Реґена, сорокового президента ЗСА, з проханням, щоб він ставав в обороні прав людини, а зокрема українських політичних в'язнів у Совєтському Союзі.

Після закінчення святкувань у домівці пластуни взяли участь у Богослужбі в церкві св. Юра

ОТЕЦЬ СТЕПАН СУЛИК НАЙМЕНОВАНИЙ НА МИТРОПОЛИТА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ У ЗСА

О. ІГУМЕН І. ЛОТОЦЬКИЙ НАЗНАЧЕНИЙ НА ЄПИСКОПА В ЧІКАҐО

Новонайменований Архиєпископ і Митрополит Степан Сулик.

Вашінгтон. — Апостольський Делегат у Вашінгтоні подав тут до публічного відома у четвер, 29-го січня ц.р., що Святіший Отець, Папа Іван Павло II, іменував, на пропозицію Синоду Українських Владик, о. протоієрея шамбеляна Степана Сулика Архиєпископом Філядельфійської Архиєпархії і Митрополитом Української Католицької Церкви в ЗСА.

У цей самий час Апостольський Делегат подав до відома, що о. ігумен Інокентій Лотоцький, ЧСВВ, найменований на Єпископа для Української Католицької Епархії св. Миколая в Чікаго. Отець Лотоцький до хвилини проголошення його номінації був парохом Української Католицької Церкви Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії в Гемтремку, Мич.

Отець протоієрей Сулик народився в 1924 році в Україні. Богословські студії відбув у Німеччині та ЗСА, кінчаючи їх на Католицькому Університеті Америки у Вашінгтоні ліценціятом з богословії в 1952 році.

По одержанні святого рукоположення з рук св. п. Митрополита Богачевського, о. Сулик сповняв душпастирський уряд у парахіях в Омага, Небраска, Бруклині, Н. Й., Майнерсвиллі, Па. Янгставні, Огайо, Фініксвилі, Па., а від 1962 року він є парохом церкви Успіння Пресвятої Богородиці в Перт Амбой, Н. Дж. Крім душпастирських призначень, сповняв він також епархіяльні уряди, як секретар єпископської канцелярії, епархіяльний совітник, член епархіяльного подружнього суду тощо.

Архиєрейську хіротонію о. шамб. Сулик одержить в Римі з рук Патріярха Йосифа Сліпого, голови Української Католицької Церкви.

Його інсталяція, тобто впровадження його в уряд Архиєпископа Філядельфії та Митрополита Української Католицької Церкви в ЗСА, відбудеться пізніше в Митрополичому Соборі Непорочного Зачаття у Філядельфії.

Українська Католицька Церква в ЗСА має одну архиепархію з осідком у Філядельфії та дві епархії, в Стемфорді, Конн., та св. Миколая у Чікаго, Ілл., нараховуючи 250,000 вірних, 250 священиків та 197 парафій.

ГЕЙҐ УТОЧНЮЄ НАПРЯМНІ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

ЗАСУДЖУЄ СССР ЗА ТЕРОРИЗМ

Вашінгтон. Перша пресова конференція державного секретаря Александра М. Гейга привернула велику увагу преси й публічної опінії столиці. Прес-конференція відбулася в середу, 28-го січня. Напрямні, які уточнив державний секретар, потверджують пряму й виразну, позбавлену недомовлень і сумнівів, політику Уряду президента Роналда Реґена.

Голодні на сенсації і внутрішні конфлікти репортери знов поставили питання розмежування повновластей між найближчими співробітниками Президента, а зокрема між держаним секретарем і керівником Ради держаної безпеки. Державний секретар ще раз повторив підкреслено, що з волі Президента він буде провідним членом Уряду і до нього, а нікого іншого належатиме формулювання світової політики ЗСА.

В справі договору САЛТ II, який підписав попередній Президент, але Сенат ще не ратифікував його, Гейґ заявив, що той договір є в стадії всебічних студій різних елементів теперішнього Уряду. Державний секретар підкреслив, що „переговори чи ратифікація договорів про контролю зброєнь не можуть бути не пов'язаними з поведінкою Совєтського Союзу і його виступами поза сферою контролі зброєнь". В справі політики стосовно Ірану Гейґ заявив, що, хоч заключені попереднім Урядом договори є студійовані, він уже тепер може рішуче сказати, що ЗСА не будуть доставляти зброї Іранові, навіть тих частин, які Іран замовив ще перед схопленням американських дипломатів та на рахунок яких є виплачені різні суми грошей. Впрочім в часі переговорів іранська сторона це питання комплетно іґнорувала й поминула мовчанкою.

Державний секретар відмовився специфікувати методи й засоби американської реакції у випадку подібних злочинів, як схоплення американських дипломатів іранцями. Він тільки повторив, що протизаходи будуть рішучі й радикальні. Він звернув увагу на підтримку Москвою „тероризму „в площині тренінгу, фінансування і технічного виряду" і тут він заповів майбутні міри з американського боку. Міжнародній тероризм загрожує так само свободі людини і її правам, як різні інші надужиття з боку деяких урядів. На той момент, який є загрозливим і з багатьох інших причин ЗСА звернуть особливу увагу. „Міжнародному тероризмові буде присвячене місце в боротьбі за людські права, бо це є найгірше насильство над людськими правами" сказав Гейґ, а „людські права є суттєвим і фундаментальним аспектом американської закордонної і внутрішньої політики".

Державний секретар наголосив імперіялістичну агресивність совєтської політики в Азії, Афганістані, в Африці та в Латинській Америці. Робить це Москва безпосередньо та при помочі своїх сателітів. „І я вас можу запевнити, що це є предметом найбільшої турботи теперішньої Адміністрації" сказав він.

У МАДРИДІ ПОЧАЛАСЯ ДРУГА ЧАСТИНА КОНФЕРЕНЦІЇ

Мадрид, Еспанія. — Згідно з пляном, після довгої різдвяної перерви тут почалася у вівторок, 27-го січня, друга частина конференції, призначеної розглядові застосування поодинокими державами Гельсінкських угод та наміченню дальшого їхнього переводження у життя. Після уступлення голови американської делеґації Ґриффина Д. Белла, колишнього головного прокуратора ЗСА, якого призначив був президент Джіммі Картер, делеґацію веде Макс М. Кемпелмен.

До публічного відома ще не подано інформацій про нові напрямні й доручення для делеґації від нового уряду президента Роналда Реґена. Власне в цілі отримання інструкцій амбасадор Кемпелмен від'їжджає до Вашінґтону. Припускають, що президент Реґен потвердить його номінацію на голову американської делеґації і, таким чином, буде збережена тяглість керівництва, а також у значній мірі напрямні американського поступування у Мадриді. Мадридська конференція є першим офіційним виступом Уряду президента Реґена на міжнародному форумі, й тому всі очікують на подання інформацій про напрямні для делеґації в Мадриді.

В своєму виступі у день відкриття конференції амбасадор Кемпелмен заявив: „Детант не є під сучасну пору акуратним визначенням відносин між Сходом і Заходом. Виглядає, що совєтський Союз зовсім свідомо порушує Гельсінкські угоди та ігнорує тих із нас, які вимагають його пошанування як насправді реальної бази для міжнародної стабільности та миру".

Для доказів своїх тверджень він навів випадки нових арештів в СССР за політині переконання і за вислови вільної думки та засуди інакшедумаючих на довгі роки тюрми тільки власне за їхні інші думки. Постанови кінцевого акту Гельсінкської конференції категорично забороняють переслідування за думки, переконання, за вислови тих думок, за релігійні вірування, а саме за це тепер відбуваються в СССР численні арешти та западають присуди на довгі роки тюрми й каторги в концентраційних таборах.

Курдські повстанці відкривають новий фронт

Суляйманія, Ірак. — Суляйманія, невелике пограничне місто в Іраку, замешкале в значній мірі курдами, яких поселення простягаються в глибину Ірану. Стало воно одним з важливих опірних пунктів курдських повстанців у боротьбі проти Ірану. Останні інформації з Суляйманії подають про великий наступ курдських повстанців на тилах іранських частин, які готовилися на тому відтинку фронту до наступу проти Іраку.

Західні кореспонденти, яким іракський уряд допомагає в доступі до Суляйманії та перебуванні в цьому гірському місті, потверджують інформації іракського командування про наступ курдських повстанців. В місті перебуває їх чимало, здебільшого вони при зброї, а крім цього їхні узброєні відділи появляються часто на вулицях. В околицях Суляйманії є їхні вишкільні табори й центри постачання. Командування має перебувати в горах Курдистану, в Ірані, де також перебуває керівництво Курдської демократичної партії, політичного рамени визвольної боротьби курдів.

Іракські чинники зовсім не скриваються з тим, що вони допомагають курдам. Навпаки військове командування в своїх комунікатах наголошує це, а урядові засоби масової інформації переводять освідомну акцію й пропаганду за автономію курдів в Ірані.

Велика офензива курдських повстанців на тилах іранських частин має на меті зірвати наступ, що його готовило іранське командування на цьому відтинку фронту. Тут воно сконцентрувало значні сили з метою завдати рішучі удари іракським збройним силам, а крім цього відкинути їх далеко від своєї границі й таким чином унеможливити допомогу курдам з боку Іраку. Іракці і курди випередили іранців і їхні військові частини штурмом здобули два важливі гірські просмики недалеко міст Новсуду по іранському боці і Пенджвіну по іракському. Цією акцією вони зірвали плян фронтального наступу на Ірак.

Затонув індонезійський корабель з 465 пасажирами

Сінгапур. — У дорозі з Джакарта, столиці Індонезії до Уюнг Пандангу, порту на острові Целебес, затонув великий океанський корабель, на якому були 1,054 пасажири й 82 особи залоги. Причиною катастрофи був вогонь на кораблі, який, мабуть, почався в одному з транспортованих автомобілів і швидко поширився з огляду на наявність бензини в численних автах. Понад 600 осіб з корабля врятували кораблі, які поспішили на допомогу. Серед врятованих 29 членів залоги.

Корабель цей належав до морської лінії Пельні, що є державною власністю Індонезії. Минулого року уряд Індонезії закупив його в Японії і його охрещено „Тампонас II". Тампонас II був найновішого типу корабель, але керівництво Корабельної компанії Пельні усунуло більшість технічного устаткування на палубі і в мешкальних приміщеннях корабля, щоб поширити простір для пасажирів.

Рятування було ускладнене з огляду на ніч та великі хвилі, а гелікоптери взагалі не могли бути вжиті, бо відстань від берега була завелика. Через це дійшло до такої великої кількості потонулих. Можливо, що дехто ще буде врятований, бо для поширення рятункової акції кораблі спустили на море значне число гумових рятункових човнів.

У СТОЛИЦЯХ НЮ ДЖЕРЗІ І НЮ ЙОРКУ ВІДЗНАЧЕНО РОКОВИНИ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

ОЛБАНІ

Олбані, Н. Й. (Л. В-а). — Проклямацією губернатора стейту Ню Йорк та резолюціями в Асамблеї стейту й в Сенаті у вівторок, 20-го січня, відзначено День проголошення незалежности України 63 роки тому в Києві.

Була також тут цього ж вівтірка святкова програма для гідного звеличення цих роковин, яку дбайливо приготували громади чотирьох міст Олбанської округи: Вотервліту, Трой, Коговзу, Амстердаму і самого Олбані, під керівництвом Ярослава Кушніра, визначного місцевого громадського діяча й диригента.

Були окремі представники і з інших місцевостей, недалеко відносно віддалених від Олбані: з Гантеру, Бінґгемтону, Скенектеди, Джонсон Ситі, а навіть приїхав цілий автобус з Керґонксону, керівник — Роман Василик, і зі Союзівки окремо — Володимир Квас.

Проголошення Дня Української Незалежности губернатором Гю Кері було проведене тиждень перед тим, у вівторок, 13-го січня, виданням відповідної проклямації, в якій зазначено історичний факт встановлення 63 роки тому демократичної української держави й окупації її через три роки російсько-совєтським сусідом.

„Відтоді в Україні не лише заборонено відзначати цей День Української Незалежности, але навіть ця дата викреслена з аналів новітньої української історії", — сказано в проклямації, і закликається далі в ній всіх свободолюбних громадян стейту святкувати разом з українцями, громадянами стейту, це 22-ге Січня, як вияв їхньої пошани до двох мільйонів українських

(Закінчення на стор. 6)

ТРЕНТОН

Губ. Брендан Бирн підписує проклямацію. Біля нього деякі особи з численної делеґації.

Трентон, Н. Дж. (Д. Рак). — Як і в минулих роках, завершенням урочистих святкувань роковин проголошення незалежности й соборности України була традиційна церемонія тут, у столиці Ню Джерзі, в бюрах губернатора Брендана Бирна, яка відбулася саме в день роковин, у четвер, 22-го січня ц. р.

За прийнятим ритуалом

(Продовження на ст. 6)

У світі

ГЕНЕРАЛЬНИЙ КОНСУЛ Канади в Ню Йорку Кеннет Тейлор заявив кореспондентам, що йому було відомо про знущання іранців над американськими закладниками. Тейлор, займаючи тоді становище амбасадора Канади в Теграні, повідомив про це свій уряд в Оттаві. Треба сподіватися, — заявив канадський дипломат, — що ці відомості Оттава передала до Вашінґтому, так, що адміністрація президента Джіммі Картера знала докладно, що діється із закладниками і була свідома їхнього мучеництва, але мовчала задля надії на переговори. Колишній президент Картер покищо не зайняв становища до цієї інформації канадського політика.

НА ОСТРІВ МАЛЬТУ прибув міністер совєтської торговельної фльоти Тимофей Ґузенко. Ціллю його приїзду було підписання морського договору з урядом Мальти про вможливлення Совєтському Союзові маґазинувати в порті Ля Валлєтта бензину й нафтову ропу для вжитку совєтськими кораблями. Москва вже давно робила заходи для такого договору. Мальта, яка займає центральне місце на Середземному морі становить дуже вигідний пункт для такого маґазинування. Згідно з підписаним договором, Москва могтиме тримати 200,000 тонн нафти в запасі й кожночасно його відповідно доповняти. 200 кораблів торговельної совєтської фльоти могтимуть впродовж одного року поповняти свої запаси пального на Мальті.

В Америці

НАЙВИЩИЙ СУД З'єднаних Стейтів Америки однозгідно вирішив, що стейтові уряди можуть індивідуально вирішувати справу допущення на судові розправи телевізійні камери і що таке рішення в ніякому випадку не нарушує конституційних прав підсудних і не впливає на рішення суддів чи лави присяжних. Щодо цієї справи існує принаймні дві опінії і на цю тему ведеться тепер суперечлива дискусія, бо противники присутности телевізійних камер в суді твердять навпаки, що це матиме великий вплив на рішення не так суддів, як членів лави присяжних.

ВИСТУПАЮЧИ НА ПРИВІТАННІ закладників у Вашінгтоні, президент Роналд Реґен перестеріг терористичні групи за кордоном, що Уряд З'єднаних Стейтів Америки не толеруватиме більше знущання над американськими дипломатами і вживатиме дуже різких заходів, щоб подібний до іранського випадок не повторився. Похвально про цю заяву Президента висловився колишній президент Джіммі Картер заявляючи при тому, що відновлення дипломатичних зв'язків з урядом Ірану було б помилкою і вдарило б сильно по престижі ЗСА.

ПЕРШИЙ РАЗ В ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ лікарі, серцеві спеціялісти і дослідники перещеплювання серця погодилися, після довших студій, на перещеплення штучного серця для людей. Досі штучне серце перещеплювали тільки звірятам і то тільки з дослідницькою метою. Очевидно цю справу перещеплювання штучного серця мусить ще затвердити формально адміністрація харчів і ліків, але лікарі-спеціялісти, згідно з інформацією преси, вже приступили до виконаня цього нелеґкого завдання, перещепивши перше штучне серце людині в університетській медичній клініці в Юта, діставши, очевидно, окремий дозвіл від згаданої адміністрації. Пацієнт почувається добре і якщо він житиме то це досягнення в хірургії вважатиметься монументальним.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00.
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J 07303

Французький „парадокс"

Ми звикли до цього й на це існує багато доказів, що в господарському житті приватна ініціятива, особисте піклування та увага переважають численні, чи навіть усі переваги збірної, громадської господарки. Це вважається за аксіому й багато господарських систем є на це доказом. А найбільш переконливиб доказом є совєтська господарка.

Шістдесят років тієї господарки позначені безперервними людськими жертвами й зусиллями, які могли зрушити гори, а не поставили господарки країни! Навпаки, після стільки років й надалі — провали, недоліки, нестачі. Не допомагають колосальні природні ресурси в надрах різних національних територій, що входять у склад СССР, не допомагає надлюдська праця тисяч і мільйонів трудівників у всіх ділянках людського життя, не допомагає творчий геній численних талановитих керівників, організаторів, винахідників тощо. Совєтські лідери та їхні пропаґандисти запопадливо вишукують оправдання на це, арґументів, шукають козла відпущення, щоб на нього зіпхати вину за все. А єдиною причиною, причиною усіх причин лиха в СССР є совєтська, комуністична система. Вона є коренем недолі людини в СССР, вона викликує недобори й нестачі, прориви у всіх ділянках життя, вона спаяна в одно з російським імперіялізмом допроваджує до найбільшого злочину, яким є народовбивство.

Довгі роки після Другої світової війни совєтська влада звалювала всі недоліки на війну й спричинену нею воєнну руїну. Це правда, війна, що її у великій мірі уможливив пакт Гітлера-Сталіна, принесла велике знищення на теренах, зайнятих Совєтським Союзом. Але інші країни також зазнали великого знищення. Численні західньонімецькі міста були „тотально збомблені", на японські Гірошіму й Наґасакі впали атомові бомби, але не минуло багато років і ті країни відбудували знищене, поставили нові міста, збудували нові заводи, в яких поставили нові машини, очистили руїни й вийшли на чоло промислових країн світу. Їхня бо система була побудована на людині, на її ініціятиві, на її творчому генієві і на можливостях використати його якнайдоцільніше без тих усіх обмежень, які накидає совєтська система.

Та не зважаючи на це, ідея суспільної власности, суспільного керівництва господарськими інституціями не завмирає. Навпаки, число її прихильників в одному, чи другому випадку зростає, зокрема сьогодні, коли господарське життя Заходу не може вирватися із кліщів інфляції й стаґнації, на які навіть створено назву „стаґфляції". Прихильники суспільних форм господарства знаходять багато арґументів для своїх тверджень. Ті арґументи є не лише соціяльного характеру — соціяльна справедливість, рівне забезпечення господарських потреб усіх людей, унеможливлення надмірного розбагачування і т. д., але й чисто економічного характеру. Прихильники ідеї суспільної вартости твердять, що суспільні підприємства можуть бути прибуткові, що вони можуть приносити великі господарські успіхи. Вони відкидають як доказ совєтський модель. На їхню думку, совєтський модель є продуктом безглуздя цілої системи, партійної контролі над господаркою, протиприродного центрального плянування, скрайнього визиску державою та партією працюючої людини, який є можливий тільки в просторі під російським пануванням, а не природним наслідком суспільного господарювання. Вони навіть зовсім оправдано, твердять, що совєтська господарська система зовсім не є суспільною, а звичайною партійно-державною диктатурою.

На доказ цього вони притягають, як дехто називає „французький парадокс". У Франції у протилежності до різних інших країн суспільні підприємства розвиваються не раз добре й приносять чималі прибутки. Ось і цього року президент Франції Валєрі Жіскар д'Естен дуже урочисто прийняв делеґацію з націоналізованого автокомплексу Рено на чолі з керівником Бернардом Верніє-Пліє. Делеґація представила президентові балянсь Рено на закінчення 1980 року. Продаж виробів Рено зріс на 17 відсотків до 17,43 більйона долярів. Прибуток такий значний, що Рено допоміг вийти з біди Американській моторовій компанії (Ремблер), в якій він став співвласником на 46 відсотків. А одночасно з тим найбільша французька приватна автомобільна спілка Пежо втратила цього самого 1980 року багато мільйонів долярів (коло 326,8 мільйона долярів).

З того є очевидний висновок, що в основі успіхів, чи неуспіхів є таки людина. Добра людська обсада й керівництво суспільних підприємств можуть добитися справжніх успіхів. Хіба тільки така мертвороджена система, як совєтська, внеможливлює успіхи, без огляду на людей, які її обслуговують.

Василь Маркусь

ПІСЛЯ ЗВИЧАЙНОГО СИНОДУ ЄПИСКОПІВ УКЦЕРКВИ

(II)

Варто також відзначити сердечні згадки Папи і його представника кардинала Рубіна про Первоієрарха Йосифа І. Це важливо підкреслити тому, що ще в недавньому минулому не бракувало критичних висловів у сторону Ісповідника віри з боку офіційних куріяльних достойників.

Агенди і ухвали

З перерахованих проблем на порядку синодальних нарад і з доповідей, що їх виголосили окремі єпископи і експерти, довідуємося, що низка переважливих справ були предметом обговорення Владик. Якщо йдеться про важливі виборні функції та вже згадувану ухвалу-декляpацію про недійсність Львівського „собору", то це є справи історичного значення, а щодо вибору, то це становить новий і щасливий прецедент. Але й інші точки нарад - обговорення ситуації Церкви в Україні, літургічні питання, український вклад у кодифікацію східнього права, духовні покликання, справа участи мирян у церковному житті, підготовка до ювілею Тисячоліття Хрещення України, опрацювання правильника синодів тощо, — все це справді є знаменними проблемами церковного життя і управління Церкви, що їх українські Владики нарешті самі могли обговорювати. Навіть, якщо ці ухвали мають бути пред'явлені на затвердження Апостольської Столиці, все ж таки це є величезний крок вперед і доказ зрілости Української Католицької церковної спільности у порівнянні до того стану, коли українцям все диктувалося згори.

Постанови Синоду в їх остаточному оформленні ще не опубліковані. Хочемо вірити, що будуть вони поважним причинком у розбудову української католицької помісности і патріярхального управління Українською Католицькою Церквою. Так практично твориться власний церковний правопорядок, який повинен нав'язувати до попередніх синодів, які — визнані чи невизнані —, але вже були поважним внеском в українське католицьке церковне життя. Їх також не слід забувати, чи — як декому бажалось би — викреслити з нашої історії. Ці ж бо попередні синоди займалися подібними справами до цих, що були на аґенді останнього Звичайного Синоду, і їх постанови навіть увійшли в життя.

Відповідальність Владик

Нова ситуація і вимоги життя ставлять перед Єпископами УКЦеркви важливу відповідальність бути на висоті виклику і завдань доби. Не всі були вони належно підготованими до цього, але мають дані і завдаток подолати ці завдання, аби тільки вжилися у нову ролю і відгукнулися на потреби часу. Багато західніх ієрархів не були приготовані також до виклику і духу Другого Ватиканського Собору, але більшість вчулася у його віяння, зрозуміла вагу „усучаснення" Христової Церкви і відносно успішно стала на шлях потрібної віднови Церкви.

Подібно, хочу вірити, що й ієрархія УКЦеркви вчується у нову ролю та відповідальність і зуміє виконати й наздігнати все те, що давно треба було зробити. Така „школа" не легко дається, бо задовго переважала серед українців-католиків інша ментальність і стиль праці. Проте саме життя, а головно добро Церкви цього вимагають. Українські католицькі Владики повинні відновити в собі почуття відповідальности і партнерства щодо латинських співбратів. Не в одному треба мати більше відваги й ініціятивности. Не потрібно уникати певних реформ, нововведень, якщо вони послужать спільному добру. Маю на увазі, хоча б, наприклад, відкритість і співпрацю з духовенством, мирянами, суспільними чинниками. Не слід огороджуватися мурами ієрархічних авторитетів.

Дехто із священиків слушно зауважує, що Владики мало консультуються з підвладними їм душпастирями. Добившись колегіяльности у формі синодального управління, Владикам слід би включити представників духовенства, а також мирянства у співвідповідальність і співвирішування справ земного і світського характеру, з якими Українська Католицька Церква, як організована установа, має справу. Місця сьогодні на клерикалізм вже не повинно б бути. Людей, які щиро бажають працювати для своєї Церкви, не слід збувати фразою, мовляв, „це не ваша справа!" Така ментальність тепер поволі заникає, але поскільки її залишки ще є, немає сумніву, що вона шкодить доброму ділові відродження Української Католицької Церкви.

Для декого дивно, що на останньому синоді миряни не були цілковито допущені, а духовенство, навіть самі експерти, що реферували певні справи, були виключені з нарад. Хочеться припускати, що це були лиш несміливі початки і непевність, мовляв, що вийде з самого „синодального експерименту", і тому Владики рішили мати закритий синод. Наступні синодальні наради повинні б були бути більш відкритими, більш сучасними, як це є у випадку інших віровизнань, а навіть самої Римо-Католицької Церкви.

Приклад Патріярха і його заповіт

Особа Блаженнішого Патріярха в час цього синоду, як і попередніх разів;

(*Закінчення на стор. 6*)

Лука Луців

Про нові видання

Борис Давиденко — Давидович. Як ми говоримо (І як треба говорити). Третє видання поправлене і доповнене, за редакцією К.Церкевича і В.Павлвського. Мовний консультант Наталія Пазуняк. Науково-дослідне товариство української термінології. Ню Йорк — Філядельфія, 1980 рік, ст. 288.

Добре зробило Науководослідне товариство, що перевидало цю, так дуже потрібну, книжку Б.Антоненка-Давидовича, бо вона напевно причиниться до того, що мова в наших часописах та в книжкових виданнях буде краща в порівнянні з тією, яку тепер зустрічаємо. Книжка називається „Як ми говоримо", але вона повинна зватися „Як ми говоримо і як пишемо", гадаємо, що ця друга частина назви книжки є важливіша від першої, бо друковане слово вчить читачів як вони повинні говорити. Цю книжку повинні мати в руках всі ті, які користуються українською мовою, нею говорять публічно, а ще більше ті, що нею пишуть.

Редактор цієї книжки, виданої у Києві, назвав її „захопливою, збудливою, закличною", і такою вона направду є, ми додамо, що нею дуже леґко користуватися, бо матеріял поданий частинами мови, а наприкінці ще доданий словничок-показник обговорюваних слів.

У цій книзі вміщена й автобіографія Давиденка-Давидовича. „Про самого себе". Він народився — 1899 року. Почав писати вже в двадцятих роках, але в 1935 році „надовго обірвалася його літературна робота, і він опинився в таких обставинах, „коли про літературу годі було й думати". Аж в — 1957 році „закінчилася його тривала одіссея, і він щасливо повернувся до Києва.".

Він хоче допомогти читачам, які вже знають українську мову, перебороти помилки в слововживанні, у позначенні однакових або подібних предметів, понять, ознак, дій, станів і явищ, позбутись зайвих, непотрібних, неприродних, по-різному обтяжливих, немилозвучних, чимось дивовижних, дублетів або штучних, непродуманих утворів, чи запозичень які не збагачують, а тільки засмічують мову.

„Автор покладається на традиції красного письменства й народної творчости, а також народного мовлення, хоч його життя, уподобання й досвід відзначаються тонкістю, великою вибагливістю і майже науковою, а часто таки науковою точністю та суворістю".

А тепер дещо з того, як автор пояснює такі слова. Західні українці дивуються, коли „східняки" навіть велику ріку називають „річкою". Антоненко-Давидович показує, що саме так і повинно бути. В народній пісні навіть Дунай названий річкою. Марко Вовчок знає тільки річку, так само і Л.Глібов, а з нових П.Панч пише про „широку річку". Т. Шевченко писав, що „течуть ріки криваві ріки", але він ужив цього слова тому, бо хотів цим словом висловити своє піднесення. Подібно і Корнійчук писав про „ріки сліз народу", які „потекли в Дніпро".

Ще один приклад-слова „зараз" і „тепер". Старші читачі ще певно пам'ятають як то західні українці, вернувшися з України під час революції почали вживати замість слова „тепер"- слова „зараз", бо так вони чули в Україні. Антоненко-Давидович наводить, що деякі письменникив Україні і тепер вживають неправильно слова „зараз" замість „тепер". Прислівник „зараз" має вузьке значення: „цієї миті", „цю хвилину", „негайно" („ходім зараз до матері", а коли говориться про час, що триває, тоді треба казати „тепер" („не тепер, так у четвер").

Читач бачить, що ця книжка дуже цікава кожному, хто цікавиться українською мовою і хто хотів би правильно говорити й писати рідною мовою. Автор подав подібні приклади, з яких я навів тільки кілька, на понад двох сот сторінках. Варто їх прочитати, а пізніше заглядати до книжки, коли маємо якісь сумніви, як щось написати, чи сказати. Радимо кожному, хто хоче поправно говорити й писати по-українськи, мати можливість заглянути до книжки „Як ми говоримо". Писати: N.Hawrylko, 34 East 7th St, New York,N.Y.10003.

Дописи з життя громад, установ, організацій чи осіб мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками й писати розбірливо. Дописи слід надсилати до десяти днів після відбуття даної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи й правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи назв треба дати в дужках і їх.

БРАТСЬКІ СОЮЗИ ЯК ЗРАЗКОВІ СУСПІЛЬНО-ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

(Редакційна стаття з тижневика „Народна Воля")

Рішучий виступ двох братських Союзів проти порушення правопорядку на нарадах XIII Конґресу Українців Америки і проти заходів політичного середовища Визвольного Фронту взяти УККА під свою контролю був доброю пригадкою для громади, що в нашому громадсько-суспільному житті, виставленому на постійний тиск різних політичних сил і угрупувань, братські союзи відогравали в минулому і відограють саме тепер важливу ролю оборонців правопорядку і стабілізаторів громадського ладу.

Для цієї ролі братські союзи надаються особливо з тої причини, що вони є зразковими громадсько-суспільними організаціями, побудованими на демократичних основах, з дуже виразною організаційною структурою, із точно визначеними статутом, цілями і завданнями та методами праці, з обраною на Конвенціях в тайному безпосередньому голосуванні Екзекутивою і контрольною Комісією та Головною Радою.

Діяльність братських Союзів як забезпеченевих організацій підлягає кожночасній провірці, контролі і відчитности, зокрема в фінансовому відношенні. Фінансова господарка братської організації контрольована в першу чергу урядовими федеральними і стейтовими представниками, які проводять постійну і систематичну контролю майна і фінансових операцій організації. Для цих самих цілей, на Конвенції вибирають делегати Контрольну Комісію, яка провіряє майно і діловодство організації та звітує перед Головною Радою і на Конвенції. Така система провірки і відчитности в фінансовому секторі дає гарантію, що господарка організаційними фондами ведена правильно, з користю для організації, та що не буде надужить, зловживань і непотрібних витрат.

Цей аспект фінансової контролі і відчитности корисний особливо для членства, бо дає запоруку, що вкладки і різні вплати знаходяться в певних руках. Але є ще другий важливий і корисний для спільноти аспект контролі діяльности братських організацій на громадсько-суспільному відтинку, бож братські організації є не тільки забезпеченевими установами, але також ініціяторами, фундаторами і керівниками різних допомогових, культурних, видавничих і освітньо-виховних проєктів та членами чи навіть засновниками громадських надбудов.

Саме як члени загальної суспільної структури братські Союзи впливають корисно на все життя громади, бо їхня діяльність мусить проходити згідно із статутом, в дусі демократичних засад, під постійним переглядом членами Контрольної Комісії і Головної Ради, із частим і систематичним звітуванням у пресі.

Особливо чуткі братські організації на прояви дискримінації щодо релігії, віроісповідних різниць та на спроби опартійнення організації, бо в їхніх рядах знаходяться члени різного походження, різних віроісповідань і різних політичних переконань.

На такі прояви відхилення від демократичних засад, чи на спроби дискримінації або партійного тиску, реаґували братські організації в минулому і реаґують сьогодні. Український Братський Союз постав саме на знак протесту проти спроби дискримінації членства на релігійному полі. Під цим кутом треба розглядати і останні виступи Українського Народного Союзу і Українського Братського Союзу на XIII Конґресі проти опартійнення цієї громадсько-суспільної централі централь.

Завдяки активности десятків відділів, у сходинах, нарадах та в союзовій діяльності та різних організаційних імпрезах аж до щорічних зборів Головної Ради і репрезентативних Конвенції щочотири роки, братські союзи на американському терені зформовані на модель американських організацій цього роду, є також доброю школою для вишколу й виховання громадсько-суспільних діячів в дусі демократизму, толеранції і пошанування поглядів інших та чесного виконування своїх обов'язків. Про це повинні пам'ятати члени нашої громади, підтримуючи братські організації як надійні опори правопорядку і ладу в громаді.

Д-р Ярослав Крив'як

МАЛА СЕМІНАРІЯ У ЛЬВОВІ

(І)

У червні 1979 року проминуло сорок років від часу,коли Малій Семінарії відбувся перший іспит зрілости (матура), під проводом визначного українського педагога в Галичино д-ра Івана Копача.

Про львівську Малу Семінарію знають небагато в заокеанських країнах. Це до певної міри виправдане, бож існування цієї унікальної української середньої школи було доволі коротке (1930-1939 роки), щоб могла вона набрати серед українського громадянства широкого розголосу. Все ж і за той короткий час свого існування видала вона зі своїх рядів поважне число свідомих українців, що кристалізували там свій світогляд на релігійно-національних основах. Із рядів учнів Малої Семінарії вийшли опісля священики, члени монаших чинів, лікарі; ветеринарні лікарі, дентисти лікарі, інженери, учителі та члени інших професій. Мала Семінарія видала зі себе також двох композиторів-диригентів визначних сьогодні хорових ансамблів, одного поета та одного письменника. В часі воєнної хуртовини деяка кількість учнів Малої Семінарії загинула в рядах дивізії „Галичина" і УПА, деякі перейшли пекло заслання чи тюрем з рук трьох окупантів, чи то пропали без вісті, а ті, що залишилися при житті, розсипані сьогодні по цілому світі.

На щастя, львівська Мала Семінарія, після її відновлення в Люрі,Франція (1952-1954 роки) заходами Архиєпископа Івана Бучка, має сьогодні своє продовження в Українській Малій Понтифікальній Семінарії ім.св.Йосафата, яка в наших днях є єдиною середньою школою з українською викладовою мовою у нашій діяспорі.

Римська Мала Семінарія у січні 1979 року відзначувала 25--ліття свого існування, продовжуючи таким чином світлу традицію своєї посестри у Львові. Члени нашої парохії, як також більші скупчення українського поселення Америці і Канаді, мали в липні цього року нагоду познайомитися із групою наших римських семінаристів. Тут треба додати, що теперішній отець настоятель нашої парохії о. д-р Іван Тилявський, це довголітній вихователь і учитель Малої Семінарії в Люрі і Римі. У Клівленді живуть також три учні колишньої львівської Малої Семінарії. Відрадним явищем є те, що один молодий член нашої парохії став у тому шкільному році учнем римської української Малої Семінарії.

На окрему увагу заслуговує факт, що, заходами Блаженнішого Патріярха Йосифа, Папа Іван XXIII надав Українській Малій Семінарії в Римі привілей „Папської Семінарії", завдяки чому її випусники мають право вступу до високих шкіл.

Щоб мати повний образ цієї виімкової української шкільної інституції, корисним було б бодай в основному зазнайомитися з її історією. Початок Малої Семінарії у Львові сягає 1919 року, коли, за ініціятивою о.д-ра Івана Бучка та за згодою Митрополита Андрея Шептицького, засновано у Львові виховну установу — Інститут ім. Йосафата з призначенням, в першу чергу, для сиріт по священиках і для бідних здібних учнів львівських гімназій. Такий стан тривав до 1930-31 років. Польська адміністраційна влада розв'язала в тому часі в Галичині три українські гімназії — в Рогатині, Тернополі і Яворові. Через це поважне число української середньошкільної молоді втратило можливість продовжувати чи закінчувати освіту, бо прийняття до інших гімназій польська влада утруднювала. Найбільше потерпіли учні найвищих кляс, бо їхні сподівання закінчити середню освіту іспитом зрілости, стали майже безвиглядні.

У такому важкому часі єпископ Іван Бучко, тодішній ректор Малої Семінарії та о.Яків Перрідон, за благословенням Митрополита Андрея, використовуючи конкордат Польщі з Ватиканом, який дозволяв на творення католицьких шкіл церковною владою, організовують при Малій Семінарії матуральні курси для учнів шостої-восьмої гімназійних кляс, як також іспити зрілости, що їх визнали европейські університети поза кордонами Польщі. Не визнала їх лише Польща, за вийнятком польського католицького університету в Люблині. Цей іспит зрілости давав також право студій в Українській Богословській Академії у Львові.

Рівночасно 1931 року засновано при Малій Семінарії у Львові восьмиклясову середню школу (гімназію) та її філію у Рогатині. З огляду на свій характер і специфічні обставини в Польщі, гімназія була під опікою Ватикану. Так від 1913 року почала розвиватися Мала Семінарія, яка 1939 року була вже повною восьмиклясовою середньою школою з клясичним типом навчання. У тому ж році відбулася перша, і на жаль, з огляду на початок Другої світової війни — остання матура.

Треба теж згадати про довголітнього директора Малої Семінарії у Львові, о.крилошанина Миколу Хмільовського, який після о.крилошанина Юліяна Дзеровича (1931-33 року), обняв провід над гімназією та був її директором до кінця (1939рік). Отець директор М.Хмільовський був вийнятковою людиною — прикладний священик, добрий і розумний педагог, а понад усе щирий приятель молоді. Його, на погляд молодих семінаристів, суворе, але щиросердечне батьківське відношення і піклування багатьох з нас, колишніх учнів, може оцінити щойно сьогодні. Не одного з нас він боронив і рятував, як міг, перед напастями польської поліції. В часі „великого ісходу" він не залишив Рідної Землі і, хоч переслідуваний, залишився вірний на своїй стійці до останнього віддиху.

Подібне можна сказати і про опікуна восьмої кляси, який ще досьогодні живе на Рідних Землях та живо цікавиться долею своїх колишніх учнів.

(Продовження буде)

ПЛАСТОВА ВАТРА

РІК XXII. СІЧЕНЬ, 1981 Ч. 1 (143)

З великою радістю вітаємо появу відновленої „Пластової Ватри" і цією дорогою складаємо щиру подяку Українському Народному Союзові за уможливлення нам на сторінках „Свободи" продовжувати інформувати українське громадянство про працю Пласту.

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА

Минає вже 31 рік, як пластуни, покинувши переселенчі табори в Европі, знайшлися в нових обставинах життя і на нових місцях поселення почали організувати пластове життя.

Неначе ті палаючі ватри, одна по одній розгорілась пластова праця на східньому побережжі Америки, а згодом Пласт розгорнув свою діяльність на півночі й на далекому заході. І так під цю пору Пласт начислює 28 станиць у таких місцевостях — Олбанська округа, Балтімор, Бостон, Боффало, Бріджпорт, Вашінґтон, Гартфорд, Гемпстед, Денвер, Детройт, Джерзі Ситі, Елізабет, Йонкерс, Кергонксон, Клівленд, Лорейн, Лос Анжелес, Міннеаполіс, Нюарк, Ню Бронсвік, Ню Гейвен, Ню Йорк, Пассейк, Рочестер, Сиракюз, Трентон, Філядельфія, Чікаґо.

Батьки пластової молоді, які зорганізовані в гуртках „Пласт-Прият", допомаґають Пластові рости і розвиватись. Ці гуртки існують при кожній станиці, та виконують велику і корисну працю.

Пластова ідеологія оперта на засадах глибокої християнської релігії і філософії, а три головні обов'язки пластуна — це Бог, Батьківщина і Друзі! Ці три обов'язки — це зміст життя пластунів. Пласт старається від вчасного дитинства привчати жити за пластовим законом. Пласт — не школа, тому всі пластуни обов'язково повинні включатись у навчання українознавства.

Пласт — це школа характерів. Для новацтва — це гра і чарівна казка їхнього дитинства, для юнацтва — це велика гра їхнього життя.

Схвалений Першим Світовим Конґресом Вільних Українців виховний ідеал українця в діяспорі — це повноцінний громадянин своєї країни, пов'язаний з Україною народними вузлами української мови і культури, особовість якого відзначається християнсько-етичними вартостями і творчою працею для України. Нас в Пласті це зобов'язує навсе і Пласт старається це переводити в життя.

Минулого року в багатьох станицях урочисто відбулися 30-річні ювілеї пластової праці, при співучасти великого числа пластунів, батьків пластової молоді і українського громадянства.

Майже в кожній місцевості Пласт має свої власні доми чи власні домівки, де відбуваються пластові заняття. Пласт має сильне оперття в українських церквах і в українській громаді. Пластові зайняття відбуваються кожного тижня протягом цілого року як для новацтва, так і для юнацтва, а літом відбуваються виховні табори, спеціялізаційні, мандрівні, водні, спортові та інші. Для вишколу виховників новацьких і юнацьких літом теж переводять вишколи, для таборових провідників відбувається „Лісова школа" і „Школа булавних".

Пласт рік-річно переводить традиційні Свята весни, різдвяні зустрічі із запаленням пластової „свічечки", а також кожного року обходить День солідарности 12-го січня. Святочними апелями Пласт відзначає „Листопадові дні", День державности 22-го Січня та бере участь у всіх національних річницях, зорганізованих українськими громадами на місцях.

Незабаром Пласт буде обходити 70-річчя свого існування Міжкрайовою Пластовою Зустріччю. Пласт росте, живе і жити дальше буде, бо при житті вдержується те, що вартісне!

Пл.сен. Евстахія Гойдиш
голова Крайової Пластової Старшини

ПЛАСТОВИЙ КАПЕЛЮХ

Він висить в мене в хаті на стіні,
широкополий, трошечки прим'ятий,
і ось, здасться, нині вже вдесяте
кивас і всміхається мені.

Він оптиміст, яких є мало в світі,
і стоїка такого не знайти.
От і тепер: попробував би ти
шість місяців так на цвяху чипіти!

Але! Близька вже — довгождана путь
по пралісах, по долах і по горах.
Знов дощ і спека, і роса, і порох —
від кого, а від нього не втечуть!

На голові незручно неспокійний,
він буде озиратись навкруги:
Ну й небеса! І де їх береги?
А хмари! А простори вітровійні!

Наплечник, він обвис, немов мертвяк!
А підтягнися, посоромся, брате!
Ґедзь пролетів... (мале, але завзяте!)
І що це ноги шкандибають так?

Увечорі ж — о, де узяти мови! —
Ліс — чорна прірва. Небо — оксамит.
А ватра, ватра — дивовижний світ,
золотоцвітний сад казковий!

Брати, в нас дужий і зухвалий сміх,
усе пригадане тут — не єдине:
Стежки далекі, сонце й верховини
ми відшукали у собі самих.

О. Ольжич

Наш ворог — час

Пластовий Дім у Ню Йорку стоїть у самому серці української дільниці, і, здавалося б, це для активности Пластової Станиці незвичайно корисний фактор. Однак, у останньому десятирріччі подавляюча більшість членів Пласту переселилася жити в інші частини міста, а то і поза Ню Йорк, зокрема до Ню Джерзі.

Через це ми втратили не лише частину членів, але більшість української дітвори і молоді витрачає багато часу, щоб приїхати на зайняття, і звичайно потребує до того опіки батьків. Цей факт є тепер одним із найбільше актуальних і важливих у плянуванні і переведенні пластової виховної праці. Усі зайняття мусять бути зведені так, щоб вони забирали якнайменше часу та гармонійно ішли в парі з іншими додатковими зайняттями української дітвори, а це: зі школою українознавства, Студією Мистецькою Слова, балетом, музикою, „Молодою Думкою" і подібним.

Як важко це все вмістити у короткі години п'ятниці та суботи, знають добре всі ті, які стоять у тій постійній боротьбі з часом, вірніше — з його браком.

Ми, пластові провідники, стараємося, щоб пластові зайняття були для молоді не лише ще одним важким обов'язком, але також приємністю, і щоб молодь уважала пластову домівку своїм другим домом, до якого не забігається на годинку, а в якому перебувається якнайдовше. Поволі, але консеквентно, ми тепер стараємося перевести таке розуміння в життя.

Однак для успіху наших задумів нам конечна повна співпраця та поміч батьків. Батьки, які бажають втримати дітей у Пласті, в українському середовищі пластових однолітків мусять зрозуміти, що це вимагає із їхньої сторони певної посвяти часу і сил, як вимагає цього самого у пластових виховників. Батьки мусять включитися емоційно і активно у те, що роблять їхні діти-пластуни, зрозуміти, що перебування у пластовій домівці, пластові зайняття, якими б вони не були, є важливими у пластовому вихованні і вимагають часу та того, щоб їх ставити на першому місці.

Якщо батьки те зрозуміють, тоді ми можемо мати кращий вислід у наших працях, можемо спільно протиставитися всім „ворогам" і собі взаїмно допомагати у вихованні молодого українського покоління.

Пл.сен. Ольга Кузьмович

Будівничі Пласту

В неділю, 25-го жовтня ц.р., в Пластовому Домі в Ню Йорку відбувся вечір під назвою „Будівничі Пласту". Вечір влаштувала Головна Булава Уладу Пластунів Сеніорів та ОП УПС з нагоди 40-річчя цього Уладу, що до нього належать пластуни у віці понад 28 років життя.

Головна булавна УПС Дарія Франкен відкрила вечір, вітаючи присутніх працівників Пласту, прелеґентів і гостей, особливо присутніх на залі одних з перших пластунів в Україні — інж. Михайла Пежанського та Любомира Романюка.

Перший доповідач — Начальний Пластун Юрій Старосольський, насвітлив постать одного із засновників Пласту — Івана Чмоли, який був незвичайним виховником молоді — вимогливим, пильним, що вмів викресати у своїх вихованків все, що найкраще. Іван Чмола був скромною людиною, одначе твердо стримів до осягнення запляннованого, визначеного. Особливо вважав за потрібне виховувати молодих пластунів на майбутніх вояків і будівничих своєї держави.

Дарія Франкен подала тло, на якому д-р Олександер Тисовський заснував Пласт. Накреслила сильветку Дрота — професора гімназії, виховника молоді.

Пл.сен. Яро Гладкий зосередив свою доповідь на постаті Сірого Лева — Северина Левицького, першого Начального Пластуна, який був душею Пласту впродовж півстоліття.

Пл.сен. Ольга Кузьмович говорила про визначну пластову провідницю — Цьопу Паліїв, як про педагога, виховницю молоді, яка ставила до себе і до своїх співробітників і вихованків прямі вимоги — жити за пластовим законом бес уступків. Працю з молоддю поставила на першому місці у своєму житті. Під її впливом виріс цілий ряд провідниць, які йшли слідами Цьопи Паліїв і внесли великий вклад в українське життя саме своєю працьовитістю та високими вимогами до себе.

В програмі вечора був також виступ групи молодих бандуристів Школи Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку.

28–ИЙ КУРІНЬ УЛАДУ ПЛАСТУНІВ СЕНІОРІВ „ВЕРХОВИНКИ" ПРОГОЛОСИВ

КОНКУРС ЛІТЕРАТУРНОГО ФОНДУ сл. п. ЛЕСІ ДЗЯДІВ-КУЛЬЧИЦЬКОЇ

28-ий Курінь Уладу Пластунів Сеніорів „Верховинки" проголосив Конкурс Літературного Фонду сл.п. Лесі Дзядів-Кульчицької на літературну творчість у поезії і літературній прозі.

1-ша нагорода — 150 дол.,
2-га нагорода — 80 дол.,
3-тя нагорода — 50 дол.

Участь у конкурсі може брати юнацтво молодечих організацій Пласту, СУМ-у і ОДУМ-у в усіх країнах поселення.

Жюрі конкурсу: Богдан Бойчук, Валентина Юрченко і Олександра Юзенів. Твори просимо надсилати під псевдонімом, а прізвище з псевдонімом подати в окремій запечатаній конверті. Слати на адресу:

PLAST — WERCHOWYNKY,
140 Second Ave.,
New York, N.Y. 10003.

Реченець конкурсу: 30 червня 1981 року. Конкурс повторюватиметься кожного року.

2001 миль протягом трьох днів

Крайовий Пластовий Провід, а зокрема крайові коменданти — пл.сен. Ірина Куровицька і пл.сен. Юрко Тарасюк, поставив собі за завдання іменувати під час Свята Весни в Чікаґо, Боффало і Філядельфії скобів і вірлиць та проголосити вислід „крайового змагу" юнацтва.

Автом вирушили ми в напрямі Чікаґо. Під ніч заїхали до гостинного дому пластових друзів Ярослава і Софії Кульчицьких, де також зустріли подругу станичну Іванку Ґорчинську, друга Ярка Ганкевича і подругу Ліду Литвин.

Рано ми поїхали на оселю Hubert Scout Reservation у стейті Ілліной. Свято Весни було надзвичайно добре підготовлене куренем УСП-ів „Побратими", станицею Чікаґо й іншими старшопластунськими куренями, які виконали свої завдання взірцево.

На розлогу площу заїхали автобуси з молоддю з трьох великих пластових станиць — Детройт, Клівленд, Чікаґо. З автобусів вибігло веселе юнацтво, радісно перекликуючись, віталися, та чимскорше бігли розтаборуватися на призначені місця. Свисток — заклик на збірку. Командант Свята Весни ст.пл. Олег Скуб'як поважно приглядався, як рівними колонами вмаршеровували юначки і юнаки зі своїми курінними прапорами. Енерґійний бунчужний свята ст.пл. Михайло Хариш вправно уставив юнацькі курені у великий чотирикутник. Учасників свята понад 350.

Наказ, струнко! Прапори — почесть дай! Тиша. Усе замовкло, здавалося, що навіть затих шелест дерев в очікуванні чогось святочного, великого.

Нараз весняне небо закрили скуйовджені громові хмари. „Буде буря",—хтось шепнув поруч. „Ні! відповідає пошепки хтось другий. „Бог добрий для нас". — І справді, Бог був ласкавий для нас та подарував нам ще один весняний теплий день. Хмари розвіяв вітер. Свято проходило згідно з запляннованою програмою. Гордо до сонця майоріли піднесені на щогли національний та американський прапори. Далеко аж під голубе небо понісся грімкий спів пластового гимну, а весняне сонце залило розлогу зелену поляну.

Свято Весни проходило під кличем героя нинішніх днів, пластуна Романа Шухевича, головного команданта УПА, ген.хор. Тараса Чупринки. На закінчення іменування скобів і вірлиць пройшло справно й святочно, а проголошення висліду змогу учасники прийняли радісними оплесками.

По програмі — зустріч з виховниками і проводами станиць. Такий короткий час, а так багато справ треба було порушити. В дружньому родинному крузі час минав скоро. Пора виїжджати, бо дорога далека до другої пластової оселі на Новому Соколі.

* * *

Ми приїхали на відкриття „Святочної Ватри" на Новому Соколі. Ніч була холодна, небо чисте, засіяне тисячами мерехтливих зірок, як ми ввійшли на таборову поляну, де в тіні старих дерев зарисовувалися два великі пластові курені, виглядом подібні до куренів на Соколі в Карпатських горах.

Ввічливо привітали нас голова ОТК пл.сен. Маркіян Стасюк, пл.сен. Оксана Бережницька, таборовий референт і один із основників цієї оселі пл.сен. М. Борачок. В цю ніч на Новому Соколі зібралося новацтво з Боффало, Сиракюз і Рочестеру. Іскри із горіючої ватри золотом сипались навкруги і никли в темряві ночі. Святочне іменування, радісне проголошення вислідів змагу та пластова пісня виповнили програму ватри. І знову наради до пізньої ночі про все, що турбує пластових провідників: про те, як зберегти нашу молодь і як забезпечити її дальшу життєву мандрівку. Пора виїжджати, бо на другий день у полудневих годинах чекало нас святочне закінчення Свята Весни у Філядельфії.

* * *

Приїхали на оселю, де відбувається філядельфійське Свято Весни, і нас привітав командант свята та станичний пластової станиці Філядельфії пл.сен. Борис Павлюк, а також друзі Юра й Ірина Богачевські, які запросили нас до своєї гостинної хатки на колісцятах на обід.

Іменування крайовими комендантами великої кількости скобів і вірлиць відбулось урочисто і робило велике і зворушливе враження на батьків і виховників, які з гордістю поглядали на вислід своєї праці.

Усі свята весни 1980 року пройшли успішно. Проводи „свят" завдали собі багато труду, щоб юнацтву дати ще одні радісні переживання, а нам — проводові Крайової Пластової Старшини — дали оптимізм і віру в молоде пластове покоління, для котрого варто посвячувати свій час, своє знання, досвід і свою любов!

Е. Г.

Віта мене земля, неначе мати,
Мов батько, сонце руки подає,
Проснулось поле, вже пора орати,
Воно — моє...

Олесь Бердник

Під час ватри на Святі Весни промовляє голова КПС Евстахія Гойдиш.

„Основою майбутности кожного народу є його молодь. Народ, що має тільки багато хлопців і дівчат, які не почувають у собі охоти гуртуватися і разом спільними силами по своїй змозі працювати для майбутности свого народу — такий народ не має молоді і не має майбутности".

Д-р Олександер Тисовський (Дрот)

„ПЛАСТОВА ВАТРА"
Видає: Крайова Пластова Старшина
Редаґує: Колеґія
Всі матеріяли просимо слати: Oksana Kuzyszyn, c/o Plast, Inc.
140-142 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Праця з новацтвом

По сходах маршерувало 15 усміхнених дітей; в руках вони несли паперові сопілки, що їх вони самі змайстрували, і грали на них: ду-ду-ду-ду. З кімнати поблизу було чути жвавий спів: „Один великий палець". З іншої кімнати вилетіли дівчатка з криком: „Ми бавимося хованки, а сестричка нас має шукати". Через відкриті двері ще однієї кімнати було видно маленькі голівкі, пильно схилені над книжками.

Де це все діялося? — В Пластовій Домівці! Кожної суботи від першої до другої години по полудні восьме гніздо новачок, яке тепер начислює близько 40 членів, відбуває свої зайняття.

Завдання чотирьох сестричок, двох заступниць, гніздової й опікунки гнізда — розбудити любов до Бога та почуття приналежности до українського народу в цих новачок; плекати їхнє моральне виховання та фізичне здоров'я; розвинути у них вміння співжиття у гурті; школити їх у самозарадності та бистроті змислів. А все це досягти — вживаючи засобів гри, казки, пісні, змагу, таборування, прогулянки та власного прикладу.

Ви напевно погодитесь зі мною, що нелегке це завдання. А якось вже гніздо існує від 1951 року, коли новачки перший раз одержали свої жовті хустинки — знак повної приналежности до Новацького Уладу.

Восьме гніздо новачок у Ню Йорку взяло собі назву „Лісові квіти". Найстарший рій „Незабудьки" веде пластова розвідчиця Марта Івашків. Сестричкою роя „Підсніжки" є пл.роз. Таня Поритко. Старша пластунка Ганися Рогожа провадить рій „Сині дзвіночки". Наймолодший рій „Зозулені черевички", що був зорганізований цього вересня, веде пл.роз. Сяня Хемич. Довголітньою опікункою гнізда є відома й активна сестричка Стаха Гайдиш, теперішня голова Крайової Пластової Старшини. Гніздовою вже три роки є ст.пл. Марта Зєлик.

Віднедавна при новацькому гнізді існують „Пташата". До „Пташат" приймаються діти в передшкільному віці від трьох до п'яти років, які зобов'язуються перейти до новацтва в належному віці. „Пташатами" опікується ст.пл. Софійка Зєлик. Їхня програма складається з пісень, гор, казок та ручних робіт, що стають підставою дальшого виховання у новацтві. Популярність „Пташат" зростає скорим темпом: першого року було п'ятеро дітей, тепер маємо 19.

Хоч на перший погляд праця з новацтвом видається безжурною, приємною та веселою забавою, та, коли приглянутися ближче, можна пізнати, що ця „забава" вимагає багато праці, терпеливости та посвяти.

Ст.пл. Марта Зєлик

Юнацький крайовий змаг

В половині квітня 1980 року закінчився юнацький крайовий змаг, який підготовив і започаткував у листопаді 1979 року виховний сектор Крайової Пластової Старшини.

Змаг складався з таких точок: 1. українська мова, 2. пластова пісня, 3. пізнай громаду, в якій живеш, 4. допомога дисидентам і 5. пізнай батьківщину своїх батьків. У змагу взяли участь курені юначок і юнаків з різних пластових осередків Америки.

У загальному точкуванні першунами були такі курені: юначки — 1-ше місце — 20-ий курінь з Нюарку; 2-ге місце — 28-ий курінь з Клівленду; юнаки: 1-ше місце — 11-ий курінь з Філядельфії, 2-ге місце — 49-ий курінь з Трентону; злучені групи юначок і юнаків: 1-ше місце — 8-ий і 23-ий курені з Гартфорду, 2-ге місте — 34-ий і 53-ий курені зі Сиракюз, 3-те місце — 40-ий і 27-ий курені з Боффало.

Першуни одержали нагороди, виконані мистцями Славою Ґеруляк і Шонк-Русичем. Нагороди уфундувала кредитівка „Самопоміч" у Ню Йорку (250дол.) і БратськийСоюз зі Скрентону (100 дол.).

В поодиноких точках першунами були слідуючі курені (вони одержали грамоти у виконанні ст.пл. Ганусі Рогожі). І. Українська мова: три перші місця — 20-ий курінь юначок з Нюарку, 28-ий курінь юначок з Клівленду і 11-ий курінь юнаків з Філядельфії; ІІ. Пластова пісня: 14-ий курінь юначок з Філядельфії; ІІІ. Пізнай громаду, в якій живеш, — 6-ий курінь юначок з Чікаґо, IV. Допомога дисидентам — 6-ий курінь юначок з Чікаґо, V. Пізнай Батьківщину своїх батьків — 44-ий курінь юначок з Нюарку.

Всі курені, які брали участь у змагу, одержать грамоту і висліди точкування. Експонати змагу затримано в Крайовій Пластовій Старшині для використання їх у цілях поінформування ширших кругів української громади про працю в Пласті.

Змаг перевірило жюрі у складі: І. Українська мова — пл.сен. Поля Книш, пл.сен. Ніля Сохан, пл.сен. Іван Близнак. ІІ. Пластова пісня — ст.пл. Ляриса Крупа, ст.пл. Олесь Кузишин. ІІІ. Пізнай громаду, в якій живеш: пл.сен. Христя Навроцька, пл.сен. Володимир Бакалець IV. Допомога дисидентам — ст.пл. Марія Мотиль, пл.сен. Олег Колодій. V. Пізнай Батьківщину своїх батьків: — пл.сен. Люба Волинець, ст.пл. Дзвінка Швед.

УЛАД СТАРШИХ ПЛАСТУНІВ

В днях 14-го і 15-го червня минулого року відбувся XIV Крайовий з'їзд УСП на оселі „Писаний Камінь" біля Клівленду, в якому взяло активну участь 90 членів старшого пластунства. З'їзд відкрив бунчужний ст.пл. Ігор Фіґлюс, а опісля була вибрана президія, в склад якої входили: ст.пл. Андрій Филипович — предсідник, ст.пл. Надя Ільчишин і ст.пл. Мира Гнатківська, секретарі. По виборі усіх комісій, крайовий референт УСП ст.пл. Петро Ставничий здав звіт праці і дістав уділення абсолюторії на підставі прочитаного листа від пл.сен. Ігора Сохана, голови КПРади.

По полудні відбулася дискусія на загальні теми, в тому і про виховні справи. Виринули деякі цікаві думки, а особливо пропозиція, щоб скликати сходини активу УСП, виключна ціль якого була б надати напрямні для виховної праці в теперішному часі.

В неділю рано по Богослужені усі знову зійшлися, щоб голосувати. Ст. пл. Христя Цьолко, голова номінаційної комісії, прочитала листу членів пропонованого проводу, яку було прийнято одноголосно. Новий провід УСП: голова — ст.пл. Христя Панчук, заступник — ст.пл. Юрко Дейчаківський, писар — ст.пл. Ліда Ткачук, референт зв'язку — ст.пл. Мира Гнатківська, референт листка — ст. пл. Марта Коломиєць, вільний член — ст.пл. Петро Ставничий.

Ст.пл. Петро Ставничий прочитав рекомендації XIV З'їзду а саме: 1. післати привіт до Головної Пластової Булави; 2. післати привіт до Крайової Пластової Старшини; 3. післати привіт до Владики Мстислава; 4. післати привіт до Митрополита Любачівського; 5. крайовий референт УСП мусить скликати з'їзд курінних і осередкових щороку; 6. склакати з'їзд активу УСП, щоб розлянути виховні проблими і подати розв'язки. До участи в з'їзді були б покликані УСП і деякі УПС. 7. закликати УСП брати чисельну участь в КПЗ'їзді; 8. розвивати інформації про УСП і про матерні курені для старшого юнацтва.

Усі рекомендації були прийняті одноголосно.

Ст.пл. Мира Гнатківська
„Бурх"

У Петра і Наталки на „Довгому острові"

Коли хтось прочитає разом ці два імена — Петро і Наталка — то може прийти на думку: „шляхи полтавські", Котляревський, Возний, Виборний і все, що нагадує „Наталку Полтавку".

Але цей мій Петро народився в Каменоброді повіт Городок біля Львова і носить прізвище Андрусів, а Наталка прийшла на світ у серці Гуцулії, в Косові, і заки стала дружиною Петра, називалася Семіон, була довгі роки відомою співачкою і, що менше відомо, чемпіонкою тенісу.

Коли Петро і Наталка пішли за прикладом своїх одноіменників із „Наталки Полтавки" і подружилися у Варшаві, де Петро при допомозі стипендії Митрополита Шептицького після своєї одисеї у Першій світовій війні, закінчив студії в Академії Мистецтв, а Наталка студіювала у Варшавській Музичній Консерваторії — зразу ж після того почалася Друга світова війна. Петро з Наталкою почали, за висловом Петра, свою „пошлюбну подорож", яка закінчилася щойно 8 років після закінчення війни у Філядельфії, де вони поселилися на довгі роки.

Тут я мав нагоду познайомитися і подружити з Андрусівими, тут перевів не одну годину в студії Петра приглядаючись до його праці та маючи нагоду послухати спів Наталки у постановках „Амеріка Опера Ґілд", як теж у Кернеґі Ґолл в Ню Йорку, а то й на „Союзівці". Крім цього, ми зустрічалися на тенісовому корті в Гантінґ Парку, де Наталка вела свою школу для молодих тенісистів. Петро ж тим часом заснував першу „Самопоміч", працював мистцем в Управі міста, викладав у Мистецькій Студії і, очевидно, малював (відомі вже українській і неукраїнській мистецькій публіці) свої картини. Перелічити їх важко, бо, як сказав хтось, „хіба хтось може перелічити зорі?", але невдовзі вийде друкована в Римі за редакцією Святослава Гординського монографія „Петро Андрусів", і тоді кожний любитель мистецтва зможе побачити весь головний дотеперішній мистецький дорібок Петра.

У 1959 році, перед „Мазепинським роком", Петро на запрошення ювілейного Мазепинського комітету намалював величавий портрет великого гетьмана, і я описав його пригоди з цим портретом у „Свободі" (ч. 228 з 1959 р.) п.н. „Клопіт з Ясновельможним".

Коли портрет був готовий, — велике полотно, постать природної величини,

Маестро Петро Андрусів з автором репортажу на тлі картини.

— я запитав Петра: — „Як ти його, Петрусю, затягнеш до Ню Йорку?". А Петро відповів: — „Згідно з традицією".

І справді. Прив'язав Петро Мазепу на дах свого старенького, з 1950 року Форда, так, як колись прив'язували молодого Мазепу до хребета коня, і повіз „тирнпайком" на долину міста Ню Йорку. Мазепа „відпочив" трохи у Сергія Литвиненка в Літературно Мистецькому Клюбі, а потім побачили його кілька тисяч людей на Мазепинській академії і — на тому закінчилося. Я запитав Петра: — „Багато маєш пропозицій на купно гетьмана?". А Петро, який лежав тоді в лікарні (пошкодив собі хребет, мабуть, тягаючи ясновельможного) відповів: „Ет, я маю більший клопіт: мій Форд „скінчився". Мій хребет ще можна направити, але механіки засудили мого Форда на смерть. Як я тепер привезу ясновельможного до хати з Ню Йорку? А ще як сніг почне падати?".

Песимістично оцінював Петро дальшу долю Мазепи. Він казав: — „Як прийде літо, я зроблю, те, чого не міг, хоч хотів, мій одноіменник цар Петро І. Почетвертую козацького гетьмана — „мятєжніка" і покатаю на пейзажі, може, хоч гроші за фарби відіб'ю".

Але песимізм Петра не виправдався. Портрет ясновельможного знайшов захист в приватній колекції в Чікаґо, де йому, напевно, добре.

Від того часу Петро намалював ще багато великих і менших картин і, на мій превеликий жаль, „сквітував" свою працю мистецького дорадника управи міста у Філядельфії і переїхав з Наталкою аж туди, де кінчається Америка", — на самий кінець Довгого острова (який тубільці називають Лонґ Айленд) до Рівергеду і там продовжує свою мистецьку і громадську працю в Ню Йорку.

Якось недавно ми відвідали Петра і Наталку. Згадали часи в „місті братньої любови", згадали добрі та гірші події, оглянули картини на стінах, перейшли через робітню Петра і стали перед великим полотном „Хрищення Руси-України", над яким мистець працює вже довший час і працюватиме ще бодай кілька місяців. Полотно велике — 12 стіп на 6, ледве вміщається в одній із кімнат, яку Петро переробив на робітню (влітку він працював над картиною у ґаражі, тепер надто холодно), а на вищий поверх, де міститься робітня із „скайляйтом" годі картину по сходах винести.

Ми стали перед картиною і, признаюся, заніміли. Я привик до монументальних картин Андрусіва — скільки я вже їх бачив! Але тут я стояв перед чимось справді монументальним. Картина є багатофігурною композицією, яка ілюструє історичну подію — хрищення Руси-України на заряджження Володимира Святославича. Центром композиції є князь із жінкою Анною, візантійкою, з групою синів князя, придвірських дам-візантійок, духовенства з єпископом, групами боярів, лицарів, міщанства. Зображена теж драма валення поганських ідолів. На далекому задньому пляні видніє Київ — город Володимира, з якого виходять процесії народу. Над містом видно з'яву св. Андрія Первозванного, а цілість завінчується веселкою, що ясніє на тлі хмар проминулої громовиці, які зсуваються за виднокруг.

Як звичайно, Петро Андрусів спирає свої історичні картини на докладних історичних джерелах. Словесними джерелами були „Повесть Временних Лєт", „Історія України" Наталії Полонської-Василенко та інші джерела, а предметними матеріялими були: рисункова архітектурна аксонометрична реконструкція Києва з X-XII століть, видана „Мистецтвом" в 1972 році в Києві; англомовне видання „Київський Музей історичних коштовностей", видане в Києві 1974 р., та „Софія Київська" Г. Логвина, видана „Мистецтвом" у Києві, 1971 р., як також, очевидно, власні зарисовки мистця — анатомія, архітектура, одяг, зброя, тощо.

Годі звичайному споживачеві мистецького хліба описати великий твір великого мистця. Але тому, що „один образ варт більше за тисячу слів", ми зробили декілька знімків, у яких, зрештою, не можна було із-за відсутности потрібної віддалі охопити цілість. Але вони дають бодай частинну уяву про велич цієї історичної праці великого мистця.

Ми мали також можливість оглянути коректорський примірник згаданої вже монографії Андрусіва, яка появиться, мабуть, десь у лютому на книгарських полицях.

За кілька місяців картина „Хрищення Руси-України", буде, мабуть, готова. Хіба не доведеться Петрові князя Володимира з цілим Києвом прив'язувати, так, як Мазепу, на дах свого авта. І не треба буде побоюватися, що картина залишиться напередодні тисячоліття хрищення Руси-України десь у ґаражі в Рівергеді, на Довгому острові. Ми ж маємо тепер могутні братські союзу, маємо єпископські резиденції, маємо культурні центри, тож немає потреби боятися за дальшу долю Володимира Великого з його киявлянами — так як ми побоювалися 21 рік тому за долю ясновельможного.

Десь влітку „покатаю", як каже Петро, з міста „не дуже братньої любови" на Довгий острів. Відвідаємо Андрусівих, заграємо в теніс з Наталкою, погуторимо з Петром і станемо перед, може, вже закінченою картиною.

А може — вже в кімнаті мистця, чи може, в гаражі, бож буде тоді тепло, її не буде? Може, вона прикрашуватиме якийсь хмародер чи „Культурний центр", чи у якійсь іншій великій репрезентаційній залі?

Я — оптиміст, Петре, а як ти?

Олег Лисяк

За збереження принципу людських прав

(Д.Рак).— Національна Рада Жінок в Америці прилучилася до загального відзначування 32-ої річниці Універсальної Декларації Людських Прав в середу, 10-го грудня минулого року, що проходило по всій країні у більше або менше урочистих формах урядовими і приватними установами й організаціями, почавши від проголошення Тижня Людських Прав президентом Картером. У конференції, підготованій новою управою Ради, яку тепер очолює Лоіс МкЛафлин, взяли участь також запрошені українки—Марія Душник, член НРЖ; Ірина Куровицька, котра репрезентувала Окружну Управу СУА в Ню Йорку; Люба Остапяк від УККА, Пассейк; Дора Рак, член НРЖ і заступник редактора журналу „Українка в Світі".

Учасниці Конференції з провідницею дискусійної групи (зліва направо): Люба Остапяк, Бетка Папанек, Марія Душник і Ірина Куровицька.

(Фото: Д. Рак)

Пополуднева програма відбулася в авдиторії Американської місії до Об'єднаних Націй у Ню Йорку і складалася з двох частин.

По офіційному відкритті і привіті голови Ради, Еста Б. Елис, член управи і її представниця до ЕКОСОК О Н у ділянці людських прав, впровадила головного промовця дня Джерома Дж. Шестака, адвоката з Філядельфії, відомого українській громаді з прихильних виступів в обороні українських політичних в'язнів і із співпраці з українськими комітетами.

Дж. Шестака призначив президент Картер 10-го грудня 1979 року представником ЗСА до Комісії Людських Прав при Об'єднаних Націях на підставі його кількалітньої активности в цій ділянці. Шестак був президентом Міжнародної Ліги Людських Прав, неурядової міжнародної організації (NGO) на консультативному статусі в О Н з відділами в 35 країнах (від 1972 до 1979 року).

Джером Шестак якраз повернувся з Мадриду, де репрезентував президента Картера на Міжнародній Конференції. В своїй промові, яку почав уривком із постанов 7-го принципу Прикінцевого Акту Гельсінкського договору з 1975 року про „Пошану людських прав і основних свобід, включно з свободою думки, сумління, релігії і переконань" (Прикінцевий Акт, публікація Стейтового департаменту 8826, ст. 80), дав цікавий огляд офіційних нарад, позакулісових зустрічів, де діяла „тиха дипломатія", та праці груп над поодинокими „кошиками". Американська стратегія полягала в тому, щоб об'єднати західні й невтральні держави для спільного натиску в ділянці людських прав і пов'язання детанту з гуманітарними вимогами, а не лише мілітарними. Неурядові організації (NGO) —казав Дж. Шестак —були дуже активні в Мадриді і допомогли американській делегації зібраними даними і матеріялами

Джером Дж.Шестак

На його думку важним поступом у порівнянні з Беоґрадською конференцією було те, що голова американської делегації Ґрифин Б. Белл і він сам вичислили біля 25 прізвищ політичних в'язнів різних національностей, у тім і українських: Чорновола, Руденка й інших. Прізвища бо символізують і ідентифікують рух, що його ці особи обстоюють, і тому заслуговують, щоб їх боронити. Пізніше в часі відповіді на запити з залі Дж. Шестак затримався довше на справі українських політичних в'язнів і обширно описав своє спеціяльне заінтересування ними, а й оповів, як йому роблено закиди з цієї причини з боку совєтських кругів.

Дж. Шестак говорив з переконанням і вірою у слушність принципів людських прав напередодні відходу з цієї важливої позиції у міжнародному світі наслідком зміни Адміністрації у Вашінґтоні. Зближається кінцева стадія—на думку промовця—найбільш складна: оформлення і списання висновків Мадридських нарад. Тоді почнеться властива гра-торг детанту, уступків в одній ділянці коштом здобутків у другій, щоб зберегти відпруження у взаємних відносинах між Заходом і Сходом.

На оформлення висновків може мати вплив зміна Адміністрації. На місце майже ідеалістичного підходу до концепції людських прав уступаючого Президента і його твердих вимог, входить нова філософія і політика, обумовлена в першу чергу мілітарними і економічними потребами ЗСА, під кутом практичних наслідків.

Острах перед зворотом (т.зв.rollback) не лише в ділянці людських прав, але й перед втратою здобутків у сфері громадянських прав із шістдесятих років спонукав групу релігійних провідників із міжконфесійної організації вислати до новообраного президента меморандум, у якому вони закликають президента-електа Реґена заявити світові, що він підтримуватиме історичне післанництво американської держави для вдержання світового миру, опертого на справедливості для всіх, демократії і пошануванні людських прав („Ню Йорк Таймс" з 18-го грудня, 1980).

Також кола меншинних груп ЗСА затривожені можливістю деяких втрат громадських прав, які здобуто з таким трудом (Civil Rights Act. 1964: Voting Rights Act, 1965; etc) шукають контактів з новою Адміністрацією Можна сподіватися, що до тих голосів долучаться представники поневолених Москвою народів, спеціяльно заінтересовані в збереженні твердої позиції американського Уряду на міжнародному форумі в ділянці людських прав.

x x x x x x x

В другій частині програми відбулася одногодинна дискусія в чотирьох групах над проблемами, пов'язаними з концепцією людських прав, зглядно входять в їх категорію та відносяться до старших осіб, інвалідів, втікачів і жінок.

Українських учасниць цікавила в першій мірі справа „втікачів" і тому вони прилучилися до тієї групи, яку вела Бетка Папанек, і брали жваву участь у дискусії. Б. Папанек також щойно повернулася з Мадриду, куди була призначена президентом Картером на Міжнародну конференцію. Вона сама чеського роду, член екзекутивного комітету Національної Ради Жінок і представниця до Об'єднаних Націй з рамени Міжнародної Ради Жінок; є основницею і тепер президентом Національної Ради Жінок Вільної Чехо-Словаччини і колишнім президентом Ради Европейських Жінок в Ексилі. Можна сказати, що вона є прихильною до українок, розуміючи їхні подібні проблеми і завдання.

Темою дискусії була справа втікачів і переміщених жінок, які мусіли покинути свій край і шукати охорони, чи то в наслідок воєнних дій, чи з причин раси, релігії, національности або політичних переконань. Проблема втікачів ґльобальна, їх біля 16 мільйонів у світі, а для нагляду і координації акцій допомоги для них діє в рамцях ОН уряд Високого комісара для втікачів.

x x x x x x x x

Справа втікачів була широко дебатована на Світовій Жіночій Конференції в Копенгагені (липень 1980), де й ухвалено відповідну резолюцію ч. 12—„Положення переміщених і втікачів жінок у цілому світі". Варто пригадати, що там же на вступній пресовій конференції Люба Вітошинська і Мирослава Стефанюк піднесли свій голос, щоб охороною обняти також емігрантів зі Східньої Европи. Одначе в системі ОН і при існуючих політичних впливах це інша „категорія".

x x x x x x x

Рівночасно відбувалися дискусії і в трьох інших групах, де також нав'язано до резолюцій, ухвалених в Копенгагені: ч.2 —жінки інваліди; ч.4 —старші жінки і економічна забезпека. А якщо йдеться про „людські права" для жінок, то в трьох резолюціях зібрано головні домагання: резолюція ч.4—Побиті жінки і насилля в родині; ч.7—Роля жінок в підготові суспільностей для життя в мирі; та ч. 28—Конвенція про елімінацію усіх форм дискримінації супроти жінок.

Довша дискусія розвинулася довкола справи ратифікації цієї конвенції державами. Ціллю цієї конвенції, яку ухвалила Генеральна Асамблея ОН в дні 18-го грудня 1979 року, було підвищити на силі подібного змісту попередню „декларацію", ухвалену ще 7-го листопада 1967 р. Вправді цей документ підписано урочисто на спеціяльній церемонії в Копенгагені, одначе потрібно ратифікації його двадцятьма державами, щоб він набрав правної сили.

При зміні Адміністрації наступить мабуть і зміна політики у відношенні до жіночого руху, тож американські провідниці сумніваються, щоб процес ратифікації був скоро довершений. Хоч президент Картер передав цей документ до Сенату (для Сенатської комісії зовнішніх справ) 12-го листопада 1980 р., та 96-ий Конгрес вже не розглядав цієї справи, будучи на відхідним. Зрештою американський Уряд не дуже поспішає з ратифікаціями міжнародних забов'язань, бо ось і обидва ковенанти, доповнюючі Декларацію Людських Прав, досі не ратифіковані.

x x x

Підсумки з чотирьох дискусійних груп відчитано на повній сесії, а Джером Шестак доповнив свої попередні інформації, відповідаючи на запити із залі. Цілість тригодинної змістовної конференції з'ясувала Естер Філіппс, представниця Національної Ради Жінок Америки до Об'єднанних Націй.

x x x x

В цій же авдиторії Американська Місія не так давно, 28-го жовтня 1980 р., гостила іншу жіночу конференцію—„Після Копенгагену", спонзоровану Державним департаментом, а призначену для розгляду вислідів Світової Жіночої Конференції Об'єднаних Націй у Копенгагені з американської перспективи, з участю Доналда МкГенрі, амбасадора до ОН; Корин Горбаль, представниці до Комісії Статусу Жінок в ОН; Джоен Спіро, амбасадора до ЕКОСОК; та членів б. секретаріяту конференції при Державному департаменті.

Вівіян Деррик, колишня директор секретаріяту, дала аналізу і оцінку ухвал Конференції в Копенгагені, що відбулася від 14-го до 31-го липня 1980 р., а саме—нової світової „Програми акції на другу половину декади для Жінок в Об'єднаних Націях" (зн. до 1985 р.), що складається з 287 точок і 48 резолюцій, які зібрали всі домагання жіноцтва цілого світу.

З огляду на деякі контроверсійні постанови американська делегація не голосувала за „Програмою акції" і підтримала лише 32 резолюції. В.Деррик і другі промовці одначе виразно зазначили, що американські жінки будуть далі старатися здійснювати ті постанови, з якими є згідні, зокрема ті, що є повторенням із „Пляну акції", ухваленого в Мехіко-Сиді в 1975 році, та які увійшли в Американський плян акції, ухвалений в Гюстоні 18-21 листопада 1977 року.

Між присутніми були запрошені українки, учасниці Форуму і Конференції в Копенгагені, в групі делегації Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО): Олена Процюк, голова делегації; Дарія Степаняк, Дора Рак, а також Анна Вох.

Зміна в американській Адміністрації спричинить деякі зміни у підході до жіночих проблем і в їх розв'язці, можливо сповільнення процесу усування дискримінації в деяких ділянках, а також особові зміни на позиціях, назначуваних Урядом. Можна однак зауважити, що становище американок-республіканок не завжди однозвучне з філософією чи плятформою їхньої партії у жіночій проблематиці. Все ж українкам, заанґажованим у зовнішній праці, треба буде шукати нових контактів і здобувати нових приятелів, щоб зберегти тяглість праці у зовнішніх акціях українського жіноцтва.

Соняшне обличчя

(У п'яту річницю смерти мгра Осипа Стецури)

Було це в травні 1948 року. Після закінчення Другої світової війни, яке застало нас в австрійських Альпах, наша семичленна родина перейшла всі вступні провірки для еміграції та приїхала до перехідного табору „Вернер Касерне" в Мюнхені, щоб дожидати візи на переїзд до ЗСА.

Хто бував у повоєнних таборах „переміщених осіб" (ДП), той легко уявить собі наше помешкання у цій касарні: одна сіра кімната на родину, в цій кімнаті сім ліжок із коцами, а між ліжками-наші валізки. Це все. В сусідніх кімнатах незнані нам родини. Ніхто не знає, які наші шанси на виїзд, яке наше майбутнє. Тож ми почувалися самітніми, а наші настрої були радше мінорні.

Несподівано хтось застукав до дверей і до нашої кімнати ввійшло двоє людей з усміхненими лицями. Ми зараз пізнали їх, хоч давно їх не бачили: це був мій дещо молодший шкільний та пластовий товариш Осип Стецура, якого за львівською говіркою кликали „Юзко", та його дружина Соня, яку моя дружина знала ще з перемиського Українського Інституту для Дівчат. Вони жили в цій самій касарні, довідалися про наш приїзд та прийшли привітатися і допомогти в чому треба. Їх відвідини, зокрема заразливий оптимізм Юзка, додали нам віри в краще майбутнє.

По фаху він у житті багато не скористав. Його серце тягнуло його кудинде — до співу, який він так дуже любив і плекав. Ще довго перед Другою світовою війною він студіював спів чотири роки у Львові в Музичнім Інституті ім. Лисенка, між іншим, у проф. Орленка-Прокоповича та був солістом у хорах „Баян", „Сурма" і „Бандурист". Після Другої світової війни Юзко продовжував свої студії співу і, користаючи з примусового побуту в таборі в Мюнхені, студіював спів у Е. Домбергера. Коли ми зустрінулися у Мюнхені, Юзко якраз підготовлявся до виступу в опері „Севільський цирульник", муз. Россіні, в рамках т. зв. „Мандрівної опери" (державна опера в Мюнхені тоді ще не була відкрита). Ми з дружиною ходили на проби цієї опери, і прегарний бас-баритон Юзка чарував нас.

Юзко і Соня виїхали з Мюнхену до ЗСА скоріше як ми; кілька місяців пізніше ми поїхали вслід за ними. Приїхавши до ЗСА, — Стецури до Ню Йорку, а ми до Нюарку, — ми швидко нав'язали знову контакт і наша приязнь з бігом років закріплювалася.

Привітна та життєрадісна вдача Юзка стала тим магнетом, що причарував до хати Юзків і рідню, і знайомих. Зокрема в день св. Йосифа, себто на другий день Різдвяних свят, збиралося в хаті Стецурів велике число гостей, родини та приятелів, включно з нами, щоб привітати Стецурів зі святами, а Юзка зокрема — з іменинами, та щоб заспівати йому „Йосиф старенький колише Дитятко..." Вко ротці Стецури стали невід'ємною частиною святочних зустрічей теж і в нашій хаті, і як тільки соняшне обличчя Юзка показувалося у нашій хаті, жартам і сміхам не було кінця.

Приїхавши до ЗСА, Юзко не закидував співу: він брав участь як соліст у концертах, у великих імпрезах „Гомін України" та в хорі церкви св. Юрія в Ню Йорку. Його глибоко відчуті незабутні сольо в „Не плач, Рахиле" та в „Плотію уснув" проймали до глибини серця, мабуть, усіх вірних у церкві.

Юзко був теж активний у Пласті: він був у крайовому проводі УПСеніорату та виконував різні провідні діловодства у Племені Лісових Чортів. І коли ми, Лісові Чорти, з'їжджалися кожного другого року на наради, тоді при нічній ватрі лунав могутній голос Юзка у нашій традиційній пісні „Прапоре наш..."

І все було добре, аж поки нагло лиха доля не спровадила на Юзка важку недугу. Повернувшись додому після короткого побуту в шпиталі, він виявив знову цей типовий для нього оптимізм: він вірив, що йому вдасться перебороти цю недугу, боровся з нею із неймовірною завзятістю та мав навіть частинні успіхи у цих нерівних змаганнях. Він навіть пробував повернутися до своєї попередньої праці в УНСоюзі та почав обтяжуючі для нього щоденні подорожі підземкою з Бронксу до бюр УНСоюзу в Джерзі Сити і назад.

Але, на жаль, це все не помогло на довший час. Дня 21-го лютого 1976 року прийшла друга атака, яка відібрала Юзкові туземне життя.

Правда, все, що живе на світі, проминає. Але поки ми, приятелі Юзка, живі, ми завжди матимемо перед очима його соняшне обличчя, яке промінювало на все окруження життєрадісність, готовість допомогти приятелям та постійний оптимізм.

Мирослав Раковський

БАГАТО З КОЛИШНІХ американських закладників, які були звільнені з Ірану терплять на депресію і їхній духовий стан є значно порушений стосованими туртурами і шиканами, якими займалися, згідно зі свідченнями самих закладників, прихильники здеґенерованого духового опікуна іранської революції аятолли Хомейні, який, давши під опіку екстремістів американських дипломатів і службовців амбасади, дозволив їм робити все, що вони тільки у своїх хворих головах могли видумати, щоб „уприємнити" закладникам перебування у Теграні. Свідчення поворотців і урядових осіб у Вашінґтоні про пережиті дні в іранському полоні американських громадян переходять дуже часто межі уяви здорової людини. Їх ставили уявно під стіну для розстрілу, кидали до їжі хробаки й мухи, плювали в їхні посуди, фізично знущалися, роздягали до нага і примушували стоюти на сильному морозі тощо. У зв'язку з цим американський нарід вимагає від Президента і Уряду відповідної реакції на ці нелюдські прийоми стосовані іранськими „революціонерами".

МАЛЯЙЗІЯ, ПІВДЕННОСХІДНА АЗІЯ, має зростаючі турботи з нелегально прибуваючими іміґрантами. Донедавна головну увагу присвячувано утікачам з В'єтнаму, які тікали тисячами від переслідувань та голоду. Після утечі захопленими човнами, або малими кораблями, вони пробували причалювати до берегів різних країн, що їм не завжди вдавалося й вони знову випливали на відкрите море. Кільки таких човнів затонуло та скільки людей в них загинуло, не можна сказати. Тепер же зростає хвиля втікачів з Індонезії. Втікачі з Індонезії намагаються здебільшого проникнути на терен Маляйзії, яка перебуває саме тепер у стані пожвавленого господарського розвитку та де життєвий рівень високий у порівнянні з іншими азійськими країнами. Нелеґальна іміґрація прибрала такі великі розміри, що зовсім вихопилася з-під контролі, й тепер державні чинники шукають засіб дати собі раду з нею.

Пам'яті друзів УНРуху

СТЕПАН КРИЧУК

У неділю, 2-го листопада 1980 року, у Рочестері у своєму помешканні несподівано помер на 65-му році життя ветеран УНРуху, жертвенний і динамічний член ОУН на рідних землях, активіст ОДВУ та інших українських організацій св. п. Степан Кричук.

У середу, 5-го листопада, відбулися похорони. Не дивлячися на робочий день та зимову холодну погоду, численна місцева українська громада прийшла його попрощати та віддати пошану за його життєву жертвенну посвяту для української ідеї. Після короткого парастасу у похоронному заведенні була відправлена повна заупокійна Літургія у місцевій українській католицькій церкві, а звідти численна колона авт з його шанувальниками від'їхала на місцевий цвинтар. По короткій літії над могилою, промовляв і попрощав друга Степана у вічність член Проводу ОУН і голова Крайового УВФ на ЗСА д-р Володимир Михайлів, підкресливши вклад і заслуги небіжчика на вівтарі служіння українській ідеї. Біля 200 присутніх відспівали „Чуєш, брате мій".

По похороні друзі з ОДВУ і місцевої громади влаштували поминальну тризну, на якій були присутні 120 осіб. Кілька його друзів односельчан та співтаборян з Европи приїхало його попрощати з Канади. Один з його друзів П. Ярема склав на увічнення пам'яті С. Кричука жалобний вірш, який прочитано на тризні. Від ЦУ ОДВУ про небіжчика промовляв з подякою і признанням генеральний секретар ЦУ ОДВУ Петро Байбак, а від його довголітніх ідейних друзів промовляв Михайло Середович з Сиракюз. Від родини небіжчика промовляла його донька, яка подякувала всім присутнім за вияв симпатії та співчуття родині.

ЛЕВ КУДЕЛЯ

(У річницю смерти)

У неділю, 23-го листопада 1980 року, стараннями вдови та родини покійного, Раїси Куделі та сина Романа, при співчутливій участі місцевих членів УЗХ та ОДВУ була відправлена у місцевій катедрі св. Володимира в Ню Йорку повна заупокійна Літургія, а після неї Панахида у першу річницю смерти св. пам'яті Лева Куделі. Велика кількість присутніх соборницького складу друзів і приятелів на Богослуженні і Панахиді була виявом любови і пошани до небіжчика. Зворушливо співав місцевий церковний хор під дигригуванням проф. В.П. Завітневича. Коротке слово, присвячене пам'яті Лева Куделі, виголосив настоятель протоієрей о. В. Базилевський, підкресливши небуденні вклад і жертвенність покійного та його родини для церкви і української громади. На доручення Р. Куделі о. В. Базілевський запросив вірних до церковної залі для поминок.

Слово присвяти для небіжчика у річницю його смерти та його ролю і спадщину для українського ідейно-духового життя виголосив з доручення родини та ЦУ ОДВУ Петро Байбак. Другим промовляв друг юнацьких років небіжчика комендант СВУР-у підполковник І. Поліщук.

Велика присутність людей і на Богослуженні і на тризні підтвердила життєву правду про надбуденність друга св. п. Л. Куделя, про якого люди шанобливо зберігають вдячну пам'ять.

Сестрицтво катедри св. Володимира та подруги УЗХ подбали про добру гостину для учасників поминок. На закінчення поминок всі присутні проспівали „Чуєш, брате, мій". Син Роман Куделя в імені родини подякував всім присутнім за вияв пошани до його батька.

П. Трохименко

ДИТЯЧА ЗАБАВА

Ню Йорк, Н. Й. — В неділю, 1-го лютого ц. р., о год. 2-ій по полудні тут у шкільній залі при 215 Схід 6-та вулиця відбудеться дитяча забава Школи св. Юра. У програмі: гри, виграші, несподіванки, смачний буфет. Вступи: дорослі — 2.00, діти 1.00 доляр.

ВІДБУВАЄТЬСЯ ВИСТАВКА СТАРОВИНИ

Ню Йорк, Н. Й. — Від 25-го до 5-го лютого ц. р. тут у студії Шонк-Русича пре 13 Схід 7-ма вулиця (між Другою і Третьою авеню) відбувається виставка старовини. Виставлені: ікони, хрести, дукати та багато інших античних речей. Вступ на виставку за добровільними датками. Кава та інші напитки.

Опрацьовується каталог українських публікацій

Торонто, Онт. — Катедра Українських студій Торонтонського університету оголосила початок проєкту — опрацювання каталогу українських публікацій всіх видань, які є в університетській бібліотечній системі.

Проф. д-р Павло Маґочі, завідуючий Катедри Українських Студій, сказав, що цей каталог буде першою такого рода публікацією, яка подаватиме список специфічного предмету в університеті Торонто. Цей каталог включатиме і статті усіма мовами, які займаються українською культурою, історією, літературою, політикою, правом, географією, мистецтвом, етнографією, бібліографією і мовами.

Проф. Магочі, який викладає українознавство і є також членом до Департаментів історії і політичних наук цього ж університету, повідомив, що цей каталог запропоновано скласти в червні минулого року. Відтоді укладено угоду співпраці поміж Катедрою Українських Студій і головним бібліотекарем університету д-ром Р.Н. Блекбирном та іншими бібліотечними відділами цього університету.

Проєкт каталогу включає також Раду дорадників, в яку входять спеціялісти слов'янознавства з самого факультету і з бібліотечної системи.

Катедра Українознавства була основана тут в 1979 році на фонди української громади та на дотацію федерального уряду, який вирівняв ці фонди до подвійної суми.

Складаємо глибоке співчуття

ХРИСТИНІ МИХАЙЛІВНІЙ ВОЄВІДЦІ та ЇЇ РОДИНІ

в їхньому невтішному горі — смерть Її Чоловіка, а нашого Лікаря і Друга

бл. п.

Д-ра ЯРОСЛАВА ВОЄВІДКИ

З любов'ю, вдячністю і вічною пам'яттю —

Родина ГРИГОРЕНКІВ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п.

Д-ра ЯРОСЛАВА ВОЄВІДКИ

складають 100.00 долярів на Фонд Св. Софія

Д-р Остап і Зеня БАРАН з Родиною

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п.

ОЛЕНИ ШПАЧИНСЬКОЇ

на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в Ню Йорку зложили:

по 50 дол. — Дарія і Василь Оріховські, Параскевія і Володимир Шпачинські;
по 25 дол. — Марія і Стефан Кохановські, Марія Двояр;
по 20 дол. — Марія і Ілля Цьопики, Параскевія Мотуз, Люба і Михайло Мотуз, М. Ткачук з родиною;
по 10 дол. — Марта і Богдан Цимбалісті, Іван Яцишин, Марія і Михайло Слободян, А. і Ю. Петрух, Тамара і Порфірій Панкевич, О. і О. Лацків, П. Ґрещук, О. Озимко, Іван Лотоцький, Анна Пищимуха, Софія Лотоцька, В. Гринчук, Ярослав Филипник, Ірена Гронь, Надія і Юрій Штогрин, Сестрицтво при церкві Рождества Преч. Діви Марії;
по 5 дол. — Дарія Гусар, Олександра і Ярослав Ощудляки, Евгенія Цісик, Мирон Гатала, Михайло Кузів, Петро Папроцький, Михайло Білас, Павло Попів, А. Марусевич, Віра Ровенко, Іван Борис, Петро Литвин;
2 дол. — Дмитро Лохман.

Разом .... 452 дол.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

нашого Дорогого

МУЖА, БАТЬКА, БРАТА, ДІДУНЯ І ШВАҐРА

св. п. проф. д-ра

СТЕПАНА С. ЧОРНІЯ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, 7-го лютого 1981 року

в Рочестері, Н. Й., в церкві Богоявлення, також в Гамтремку, Міш,. в церкві Непорочного Зачаття.

Дружина — ОЛЬГА з дітьми і внуками
Брат — СЕМЕН з дружиною МАРІЄЮ і дітьми
Шваґерка — ЕВГЕНІЯ МУШТУК з родиною
Брат — МИХАЙЛО з родиною в Україні

•

В пам'ять Покійного зложили пожертви на ФУНДАЦІЮ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ:

Марія і Семен Чорнії $50.00
Стефанія і Ярослав Дуби 50.00

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що дня 27-го січня 1981 року відійшла у Вічність, на 83-му році життя

бл. п.

ОСИПА ТУРЯНСЬКА

з дому ПОРХИЛА

уроджена в Коломиї, Зах. Україна.

Горем прибиті:

сестра — АННА СОЛТИС
сестрінка — МАРІЯ СТОПНИЦЬКА з мужем ТЕОДОРОМ і синами БОРИСОМ і ЮРІЄМ
сестрінок — ЮРІЙ СОЛТИС з дружиною ІВАННОЮ і донею ЛІДОЮ

ПАНАХИДА в четвер, 29-го січня 1981 р. в похоронному заведенні Саляка, 1809 4th Ave., Вотерлії, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться у п'ятницю, 30-го січня 1981 р. з того ж похоронного заведення до української католицької церкви св. Миколая у Вотерліт, а опісля на цвинтар.

Ділимося з Українським Громадянством сумною вісткою, що дня 25-го січня 1981 року відійшов у Вічність, довголітній член нашого Клюбу, член Ради Директорів та неперевершений ентузіяст українського спорту

сл. п.

Д-р ЯРОСЛАВ ВОЄВІДКА

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Родині Покійного висловлюємо наше щире та глибоке співчуття.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ в Ню Йорку

У глибокому смутку і жалю повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 27-го січня 1981 року, несподівано, відійшла у Вічність,

наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА І ТЕТА

бл. п.

СТЕФАНІЯ КОРДУБА

ПАНАХИДИ в четвер, 29-го січня 1981 р. і в п'ятницю, 30-го січня, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми при 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОН в суботу, 31-го січня 1981 р. з церкви св. Юра, о год. 9:30 ранку на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

муж — СТЕФАН
доньки:
ІРИНА з чоловіком РОНАЛЬДОМ
ЗЕНЯ І СЛАВКА
син — РОМАН
брат — ЮРІЙ ПАВЛИШИН в Австралії
племінниці — ХРИСТИНА І МАРТА
кузинка — СТЕФАНІЯ з чоловіком ЄВГЕНОМ ЛУКОВСЬКИМ

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ

з глибоким жалем повідомляє, своїх Членів, Приятелів і Українську Громаду, що дня 25-го січня 1981 року відійшов у Вічність, наш член, відомий і заслужений лікар-громадянин

бл. п. д-р мед.

ЯРОСЛАВ ВОЄВІДКА

нар. 26-го жовтня 1909 року в Чернівцях, Буковина.

ПОХОРОН — у п'ятницю, 30-го січня 1981 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Дружині і Родині Покійного щирі співчуття висловлює —

Рада Директорів Українського Інституту Америки

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє: на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД зложили:

XII — 1980

5,000.00 дол. — Стефанія Куриляс (другий раз)
1,000.00 дол. — Володимир і Зеновія Сидорак
по 500.00 дол. д-р Олександер Стрільбицький, Ляриса і Адріян Доленські
392.50 дол. — Українське Патріярхальне Т-во, Відділ Нюарк-Ірвінґтон
по 250 дол. — д-р Ірена Н. Гребеняк в пам'ять бл. п. Івана Гребеняка — батька і брата Романа Гребеняка
150.00 дол. — о. Крилошанин Ярослав і Олександра Шуст з нагоди 50-літнього Ювілею вінчання
по 100.00 дол. — Теодор і Любов Стельмах, д-р Михайло і Марія Логаза, д-р Тетяна Цісик, д-р Романа Навроцька, інж. Юліян Головчак, Лев Іваш, Ігор Козак, Стефанія Драєр
60.00 дол. — Петро Василишин в пам'ять Українських Січових Стрільців, бл. п. Василя Софронова Левицького і Мирона Левицького
по 50.00 дол. — Йосиф Губчак, Христина і Богдан Турченюк
по 30.00 дол. Олександер Лиско в пам'ять бл. п. Іллі Чабана, б. старшини УГА, Іван Іськів в пам'ять бл. п. Іллі Чабана, б. старшини УГА
по 25.00 дол. — о. Тарас Лончина, Павло Колтунюк, Іван і Анна Дзівак, Іван Дзівак (неприйнятий гонорар від журналу „Патріярхат"), д-р Богдан і Ольга Сас, Володимир і Олена Домбек (до листи ч. 1379 з Лейк Джордж)
20.00 дол. — Зенон Маланчук
10.00 дол. п. Татарський

Листа ч. 1274. Комітет Оборони Української Мови і Традиції в Асторії, Н. Й.

В пам'ять бл. п. Івана Дзядова на Патріярший Фонд зложили:

200.00 дол. — Товариство Українських Домовласників повіту Квінс (передали Михайло Драбик — голова, Любомир Гуменюк — скарбник)
100.00 дол. д-р Роман і Ольга Дзядів
50.00 дол. — д-р Евстахій і Стефанія Федик
35.00 дол. Корній і Стефанія Боднарук
30.00 дол. — Микола Дзядів
по 25.00 дол. — Степан і Надія Гробельські, Степан і Анна Максимяк
по 20.00 — 12-ий Відділ ООЧСУ в Джерзі Ситі, Родина Михайла Драбика, Степан і Анна Ковалівські, Йосиф і Пелагія Маркуш
15.00 дол. Антін Микич
по 10.00 дол. — 455-ий Відділ УНС (склав д-р О. Соколишин), Михайло і Ольга Вітер, Микола Гута, Іван і Марія Демків, Симеон Забужний, Ярослав і Іванна Клим, Симеон і Ірена Костів, Теодор і Анастазія Кострибa, Микола Кунцьо, Олександер і Анна Одуляк, Михайло і Стефанія Рудик, Мирослав і Люба Сєнтий, Мелянія Чолій
по 5.00 дол. — Евген Гречило, Йосиф Герлях, Марія Гумовська, Михайло Дмитерко, Йосиф Коваль, Анна Роговіц, Родина Шеремета Разом зібрано 725.00 долярів. Збірку перевели: Степан Ковалівський і Степан Гробельський

Ню Джерзі
Листа ч. 1384, Віллямставн, Ню Джерзі
збирав п. Михайло Кузьмінський

55.00 дол. — Галя і Михайло Кузьмінські
50.00 дол. — Александер Кобаса
30.00 дол. Лонгин і Стефанія Світенко
по 20.00 дол. — Іван Васюрко, Д. Молдован, А Стахнів
по 10.00 дол. — О. Дорога, Лев Варило, Петро Василишин, Марія Гаврих
по 5.00 дол. — Микола Римчук, Михайло Ваповський, Петро Аркатин

Листа ч. 1337, Джерзі Ситі, Ню Джерзі
Збирав п. Володимир Білик

25.00 дол. — Володимир Білик
по 5.00 дол. — Євгенія Рурчак, Стефан Островський, Григорій Бура

Листа ч. 1339, Джерзі Ситі, Н. Дж.
збирав п. Володимир Білик

В пам'ять бл. п. Галини Ситник, членкині 71-го Відділу СУА в Джерзі Ситі зложили:

25.00 дол. — 71-ий Відділ СУА
по 5.00 дол. — Евгенія Рубчак, Катерина Коць, Галина Білик, Стефанія Мацях, Марія Мацях, Галина Гаврилюк, Дарія Кравченюк, Ніна Ковбаснюк, Стефанія Штомпіль, Наталія Домарацька, Стефанія Цьолко, Марія Куца, Юлія Демченко

Замість квітів на могилу бл. п. Богдана Володимира Притули в Балтімор, Мериленд; збирав проф. Петро Войтович

50.00 дол. — Родина Притулів і Петріни
20.00 дол. — Олекса Наконечний
15.00 дол. — Михайло і Марія Ремскі
по 10.00 дол. — Семен і Анна Поліщук, Петро і Володимира Войтович, Емілія Баран, Стефан і Стефанія Поліщук, Микола і Франя Турик, Василь і Стефанія Стасюк
по 5.00 дол. — Михайлина Сідляк, Василь і Анна Олексюк, Пелагія Зарубайло

Листа ч. 1376 і 1377, Філядельфія, в пам'ять бл. п. ВОЛОДИМИРИ ЦЕНКО зложили:

по 100.00 дол. — д-р Микола Ценко, д-р Олексій і д-р Марта Ценко, д-р Олекса і Евгенія Ґардецькі
по 50.00 дол. — д-р Тетяна Цісик, Люба і Маркіян Онуферко, Христина і Богдан Турченюк, Емілія Корнель Дзюба, Модест і Теодора Кузьмович
по 30.00 дол. — Анна і Лев Штинда, Олександра Фльорчук
по 25.00 дол. — Ольга і Михайло Ковальчук, Андрій Шишак, Мирослава і Ярослав Зубаль
по 20.00 дол. — Марія Мазяр, Анна і Володимир Мелько, Наталія і Микола Алексевич, Дарія і Ярослав Ратич, Ольга Сас, Ірена і Тарас Ванчицькі, д-р Романа Навроцька, Юрій Куриленко, Ірина і Осип Клисяк, д-р Галя Скорецька
по 15.00 дол. — Казимира і А. Микитюх, д-р Іван і Евгенія Скальчук, о. Василь Стебельський
по 10.00 дол. — Іван Куземський, Дмитро і Паранка Фучко, Наталія і Володимир Масюк, д-р Роман і Анна Кос, А. і М. Тимків, Володимир Мазур, Маріян і Ірена Коженьовські, Марія і Микола Касіян, Родина Брикович, Микола і Володимира Кавка, Дора Горбачевська, Петро Ґенґало, Анастазія Жилава, Василь Пасічняк, д-р Ярослав і Стефанія Бернадин, Василь Куропась, Неоніля і Василь Равлінко, Марія Романенчук, А. М. Тимків, І. Гаврилів
по 5.00 дол. — Богдан Стефанишин, д-р Т. Сенківський, Ірина Бережницька, Ілько і Катерина Михайлюк, Маріян Шаран, Олена Оципко, д-р В. і М. Бачинський, Іванна Петик, Мирослав Абрисовський, Ірина і Роман Ярош, Евдокія Блавацька, Василь Кострубяк
3.00 дол. — Й. Якубишин
2.00 дол. — Анна Фіцяк
по 1.00 дол. — Семен Чамашів, Петро Шинкоп

ЖЕРТВИ НА ПОТРЕБИ КАПЛИЦІ ФІЛІЇ УКУ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ
(збирали панство А. І. Квік)

50.00 дол. д-р Тетяна Цісик
по 30.00 дол. Анна і Іван Квік, Дмитро Синюх
по 25.00 дол. — Мирон Лущак, д-р Романа Навроцька, Осип Петрович
по 20 дол. — Антін і Анастазія Фраґніто, Віра Пак
по 10.00 дол. — Катерина Пак, Анна Ткач, Микола Гамівка, Люба і Маркіян Онуферко, д-р Юрій і Стефанія Бережницькі, Родина Ганусяк, Марта Ощипко, Оксана Бережницька, д-р Марія Клячко, Ева Піддубчишин, Степан Гробельський, д-р Роман Осінчук Микола Лаврин, Онуфрій Білоголовський
по 5.00 дол. — Мирослав Абрисовський, Іван Кантор, Григорій Коцур

Комісія Патріяршого Фонду Товариства Св. Софія щиро дякує усім Вельмишановним Збірщикам і Жертводавцям. Датки на Патріярший Фонд можна складати на руки уповноважених збірщиків або висилати на адресу:

St. Sophia Religious Association
7911 Whitewood Rd., Philadelphia, Pa. 19117

Всі датки на Товариство Свята Софія — Патріярший Фонд можна відтягати від податку. IRS № 23-74380645

М. СМОРОДСЬКИЙ ПРОМОВЛЯТИМЕ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, Па.—Атракцією цьогорічного Українського Форуму Темпл Університету буде доповідь адвоката Мирослава Смородського про „Людські Права і Гельсінкський Договір". Д-р Смородський був членом американської делеґації на Мадридську Конференцію. На цей традиційний форум Український Студентський Клюб при Темпл університеті запрошує ширше громадянство. Імпреза відбудеться в суботу, 31-го січня, від год. 3-ої до 6-ої по полудні в авдиторії Риттер голл.

У СТОЛИЦЯХ...

(Закінчення зі стор. 1)

ОЛБАНІ

співгромадян — жителів ЗСА, для яких ця дата має преважливе значення.

Подібну змістом резолюцію і більш сповнену фактажу про ці історичні українські річниці — самостійности, незалежности й соборности, було прочитано й підписано в Асамблеї стейту в понеділок, 19-го січня, на пропозицію випробуваних українських приятелів — асамбліменів Майка Гоблока й Моріса Ґінчі, та кількох інших, які підтримали спонзора цієї резолюції сенатора Джовефа Бруно. В цій резолюції подано вірний образ політичних подій у роках 1917-1918, коли в Києві на Софійському соборі замайорів прапор вільної Української Держави і здійснилися мрії 40 мільйонів перед тим поневолених царською Росією українців.

На жаль, недовго Україна втішалася волею, бо через три роки, — кажеться в резолюції, — молода демократична українська держава впала під натиском багатократ сильнішого ворога — вже червоної, комуністичної Росії, яка принесла в Україну знущання, штучний голод у 1932-33 роках, арешти, розстріли та виселення до Сибіру, ліквідацію українських Церков, православної й католицької, та нещадну експлуатацію й русифікацію всього краю.

Але українці не скорилися такій своїй долі, а продовжують плекати свободолюбиві свої традиції тут. А там, в Україні, десятки, сотні або й тисячі молодих українських інтелектуалістів продовжують виступати на захист людських і національних прав, ґарантованих Деклcostями Об'єднаних Націй та інших міжнародних конвенцій, — сказано в резолюції.

Щоб дати заохоту цим відважним людям у їхньому святому змагу за волю й справедливість і щоб приєднатися іншим американським громадянам до святкувань українцями-американцями цього великого українського дня, Леґіслятура стейту схвалює проклямацію, що її видав губернатор, і зі свого боку заохочує нюйоркчан відзначити відповідними церемоніями День Української Незалежности в стейті.

Резолюція в Сенаті була відчитана й підписана у вівторок, 20-го січня, за спонзорством сенаторів Дж. Бруно і Чарлза Кука. Кільканадцять інших сенаторів також підтримали цей почин. Саме проголошення відбулося при великому числі стейтових законодавців, які одноголосно прийняли цю резолюцію. Молитву на початку сесії Сенату відмовив о. Олексій Лімонченко, настоятель української православної церкви св. Миколая в Трой, благаючи в молитві про ласки Божі для американських закладників - поворотців з Ірану, провідників стейту — сенаторів, щоб керували вміло країною в ці тяжкі для світу часи, та ласки для поневолених націй у СССР, які страждають у неволі, але борються з силами зла. Зокрема бореться український народ за своє право бути вільним у вільному колі народів у світі.

В тому самому часі, коли відбувалася сесія Сенату, в Капітолі, у великій залі - вестибюлі новозбудованого будинку Леґіслятури в так званій „Криниці" відбувалася багата й жвава програма для сотень глядачів, українців і не-українців, підготована силами чотирьох міст Олбанської округи, найбільше, проте, Вотервлітом.

Програму із знанням справи вів інж. Яків Спяк, якого представив голова Комітету Я. Кушнір. Я. Спяк — молодий американський професіоналіст, затруднений у стейтовому уряді, що дуже улегшувало йому працю керування програмою, бо, як олбанець сам, знав він особисто всіх визначних гостей-законодавців стейту, присутніх на програмі.

Інж. Я. Спяк представив цих стейтових законодавців, серед яких було кільканадцять сенаторів і кількох асемблименів, деякі з яких пізніше виголосили слово до зібраних українців.

Розпочато програму співом американського й українського гимнів, що їх відспівав нещодавно зорганізований, але вже дуже активний жіночий хор з 99-го Відділу СУА у Вотервліті, що нем керує Я. Кушнір. Молитву виголосив о. д-р Богдан Волошин з Кергонксону, парох католицької церкви св. Трійці біля Союзівки, який разом з директором Союзівки і активістом з Кавнті Олстер Квасом та о. Володимиром Андрушковим і о. Теодором Гуманицьким сидів поміж почесними гістьми на святі.

Після вдумливої молитви отця-доктора Б. Волошина майстер церемонії попросив уклонитися громаді єдиного присутнього на святі учасника визвольних змагань 1917-1920 років, якому якраз сповнилось в цей день 78 років, ред. Івана Дурбака, що також сидів поміж визначними гостями, серед яких інж. Я. Спяк вирізнив сенатора Гю Фарлі, асембліменa Тоні Касале, Томаса Вітковського — повітового законодавця; сенатора і провідника сенатської республіканської більшости Воррена Андерсена, асемблімена Дика Коннерса; провідника сенатської меншости Манфреда Оренстіна, спікера Асамблеї Стенлі Фінка, провідника меншости в Асамблеї Джеймса Емери, сенаторів і спонзорів української резолюції Дж. Бруно і Ч. Кука, яких зібрані особливо тепло привітали оплесками; довголітнього приятеля українців, колишнього сенатора Едвіна Мейсона, що його також привітано оваційно, і двох асембленів, самих напівукраїнців — Майка Гоблака і Моріса Ґінчі, вони ж, як згадано вище, коспонзори резолюції про українців у Асамблеї, та асемблімена Нейла Келлеґера.

Головну промову на святкуванні виголосив проф. Володимир Літинський, який у добре приготованому слові висловив думку, яку потім підхопили інші промовці: „Якщо б Україна затримала була свою волю й незалежність тоді, ще в 20-их роках цього століття, світ сьогодні виглядав би інакше: не було б на обрії людства совєтської народовбивчої примари і не треба б було вільному світові тепер турбуватися про загрозу нової світової війни. Світ втішався б волею, добробутом і миром. І щоб це таки наступило, Україна повинна бути вільною, а російський окупант повинен бути відкинений у його етнографічні кордони."

Після проф. В. Літинського промовляв провідник сенатської більшости Воррен Андерсон, кажучи, що він кожного року відновлює в собі віру, що Україна таки буде вільною, бо справа людської свободи, хоч помалу, але йде вперед у світі. І на Україні, і ось тепер у Польщі, є багато незастрашених людей, тож ми тут не сміємо занепадати духом, наша надія мусить міцніти з року на рік.

У мистецькій частині виступав з успіхом хор „Зорепад", танцювальний ансамбль, яким керує балетмайстер Рома Прийма-Богачевська. Молоді, молоденькі, малі і маленькі танцюристи чарували око численно зібраної публіки в числі біля 300 осіб. Вони вивели складні й вимагаючі багато вміння танці: „Козачок", „Закарпатський танок", згодом „Метелицю", „Гуцульський танок". Група наймолодших виконавців - танцюристів, що їм лише шість років, була вшанована оваційними оплесками, коли сенатори й асемблімени, аплодуючи, встали зі своїх місць, щоб виявити своє справжнє захоплення. Оплесками привітано й директора - хореографа танцювального ансамблю Рому Прийму - Богачевську.

Ця група існує при Гуртку любителів мистецтва тут, головою якого є інж. Михайло Герець, він же адміністратор „Зорепаду". „Зорепад" виступає часто на терені цих чотирьох міст: Трой, Вотервліт, Амстердам і Коговз, і він навіть мав фінансову підтримку із стейтової Ради Мистецтв.

Колишній сенатор Е. Мейсон, який був ініціятором тих святкувань кілька років тому, сказав свою промову, починаючи й закінчуючи її українськими патріотичними фразами.

Співочий Ансамбль з Вотервліт під час свята крім гимнів проспівав ще дві пісні: „Гей, гей..." — пісню синіх Карпат, і маршову пісню „Вперед". Серед слухачів було чимало уніформованих юних сумівців і пластунів, як і американських ветеранів, та українок у національних строях.

Тут, у цьому ж будинку, поблизу, відбулося також щедре прийняття для всіх учасників свята, де гості й господарі могли крім смачного частування знайомитися з асембліменами й сенаторами та іншими приїжджими громадянами. Турбота за успіх прийняття теж спочивала в руках тих же союзянок з 99 Відділу СУА, з 34-го з Коговз і 114 — з Трой, на чолі з Дозею Кушнір. Мали свій вклад в прийнятті і жінки з ОЖ ОЧСУ з Амстердаму. Очікували півтори сотні гостей, а натомість частували близько трьох сотень, тому всі господині особливо задоволені були такою численною участю у їхній гостині.

ТРЕНТОН

поруч губернатора сидів голова стейтової ради УККА інж. Микола Семанишин, а з другого боку — жіноцтво стейту репрезентувала Ярослава Лабка, голова місцевого Відділу Союзу Українок Америки. Діти в народних строях — Христя і Рената Бокало, Христина, Роман і Наталія Ратич та трирічний Андрій Городиський на колінах у губернатора — надали інтимну атмосферу цьогорічної церемонії, в цьому останньому році урядування губернатора Бирна.

На протязі своєї восьмирічної каденції губернатор Бирн кожного року приймав українську делеґацію, щоб видати проклямацію, що він і згадав у своїм слові, вшановуючи 63-тю річницю проголошення української незалежности, а голова Стейтової Ради пов'язав цей день із сучасними подіями в світі, зі совєтською окупацією Афґаністану та загрозою московського поготівля на кордонах Польщі, як підтвердження постійно плянованої аґресії Москви, спрямованої на підкорення незалежних народів, першою жертвою котрої стала Україна. Кілька слів сказав також присутній на церемонії Джон Кофилд, стейтовий сенатор, та Каміля Смородська із Етнічної Ради.

Українські діти вручили губернаторові на спомин подарунок від Стейтової Ради УККА, губернатор роздав їм „офіційні" ручки, а репортери зробили знімки. Допис із цієї церемонії разом із знімком був поміщений, м. ін., в „Стар Леджер" з 23-го січня 1981 року.

У склад української делеґації, найчисленнішої в цьому році, — біля 100 осіб, входили: парохи міста Трентону — о. протопресвітер Богдан Желехівський, церква Пресвятої Тройці, і о. Ярослав Федик, церква св. Йосафата; голова і члени управи Стейтової Ради УККА; численні представники Відділів УККА (Елизабет, Бавнд Брук, Ірвінґтон, Картерет, Менвилл, Нюарк, Пассейк); Відділів Союзу Українок Америки (два з Трентону, Менвилл, Нюарк, Елизабет, Ню Бранcвик); Відділів УНС, „Провидіння, ООЧСУ, Пласту і Пласт Прияту, СУМ-А тощо. Між присутніми були також д-р Іван Флис, головний предсідник Українського Народного Союзу, Каміля Смородська, член губернаторської Етнічної ради, редактор Дмитро Кузик („Наш голос"), Юрко Зарицький („Український Тижневик"), Михайло Матіяш — УАДК, Ярослав Лабка — УМІ й інші. Від стейтового Етнічного центру — Карл Підерсен, голова; Френк Кавано з дружиною і Сендра Келлі. Координатором церемонії був Йосип Лисогір.

Цього ж дня відповідну резолюцію у стейтовій Асамблеї вніс Вілліям Бейт з Клифтону при співспонзорстві Томи Деверина з Картерету й інших членів асамблеї. Речник Кристофер Джекман покликав до слова адвоката Константина Ваня, котрий в чотирьох основних точках узасаднив причину і потребу продовжувати традицію відзначування українських історичних подій з перспективи сучасних політичних подій в цілому світі та закінчив сподіванням нової ери, що принесе свободу Україні. У заключному слові речник К. Джекман передав побажання, щоб Україна стала вільною, а українська публіка на його знак вставанням із місць та оплесками закінчила цю успішну церемонію в Асамблеї.

Пізно по полудні зібрався стейтовий сенат на сесію, і там резолюцію вніс стейтовий сенатор Джон Кофилд з Нюарку, що її спонзорував також сенатор Джозеф Гіркала з Пассейку, а від української громади підтримала її у своїй промові Каміля Смородська. В цій резолюції, як і в попередній, в одній із резолюційних клявзуль поставлено домагання, щоб були видані доручення відповідним шкільним урядам перевірити правильність програм навчання і текстів підручників, де йдеться про історію України в рамках історії східньої Европи. Також сен. Дж. Кофилд вніс резолюцію в обороні Юрія Шухевича.

Обидві резолюції — в Асамблеї і Сенаті — були прийняті одноголосно, у виїмково прихильній атмосфері. Переживання американського народу в наслідок ув'язнення 52-ох членів американської амбасади в Теґрані та їхнє недавнє скомпліковане звільнення спричинилися до глибшого розуміння проблем інших народів, бо місце абстрактної поблажливости зайняло справжнє співчуття.

Громадські збори в Нюарку в справі УККА

Нюарк, Н.Дж.— З ініціятиви членів місцевого осередку Українського Демократичного Руху відбулися тут у п'ятницю, 23-го січня 1981 року, громадські збори в справі кризи в УККА.

Головну доповідь мав Роман Данилюк, член Комітету за Правопорядок в УККА. Він поінформував присутніх про хід пертрактацій Комітету за Правопорядок в УККА в двох окремих зустрічах в днях 12-го грудня 1980 року і 16-го січня 1981 року. Зокрема представив він вимоги Комітету відносно направи ситуації в УККА, які теперішній провід УККА відкинув.

По доповіді були численні запити і дискусія, в ході якої присутні зформулювали ряд резолюцій, які прийнято. Резолюції звучать так

1. З уваги на опанування УККА на XIII Конгресі організаціями Українського Визвольного Фронту, УККА перестав існувати як координаційний і репрезентативний центр усіх українсько-американських організацій і української громади в ЗСА.

2. Присутні піддержують акцію Комітету для Правопорядку в УККА.

3. Якщо Комітетові для Правопорядку в УККА не вдасться осягнути задовільного упорядкування відносин в УККА, присутні рекомендують покликати до життя нову централю, яка поставила б своїм завданням нав'язати контакт із співгромадянами українського роду всіх поколінь та яка зуміла б гідно і ефективно репрезентувати нашу громаду перед загальним американським світом.

Збори вибрали чотирьох делеґатів, які представлять ці резолюції ширшій нараді суспільно-громадських організацій, яка відбудеться 31-го січня 1981 року в Ню Йорку. Участь у цих зборах взяли 23 особи.

За Президію Зборів:
І. Хамуляк, голова, Е. Перейма, секретар.

Після звичайного...

(Продовження зі стор. 2)

стала правильно в осередку уваги. Він гідно виконав свою ролю Первоієрарха і зачинателя руху за віднову Української Католицької Церкви. У своїх промовах чи то до Владик, чи до Святішого Отця Блаженніший Йосиф підкреслював основні начала українського католицького церковного життя і нашої самобутности. Він слушно уважав вказаним звернути увагу Владикам на потребу єдности і на те, що попередньо з власної вини ми не могли добитися теперішніх вислідів. Прикро було згадувати Главі УКЦеркви попередні досвіди бракує єдности, але їх треба було нагадати, як мементо, щоб ці речі більш не повторювалися.

Патріярх слушно нагадав також у своєму слові на закінчення синоду, що саме він, колишній в'язень Христа ради, розпочав цю добру боротьбу за привернення прав Української Католицької Церкви, за її єдність. Цього нікому не слід забувати і применшувати заслуги чи викривляти історію. Блаженніший відзначив з призканням прихильність Вселенського Архиєрея, теперішнього „слов'янського Папи", та його представника на синоді кардинала Рубіна.

При цьому ствердив Первоієрарх, що не все ще осягнуто. Ще прийдеться всім нам, а зокрема Владикам, послідовно вивершувати дальші постуляти — здобути визнання Києво-Галицького патріярхату. І це може прийти. Тільки не треба капітулювати із вже осягнених позицій. В обличчі визнаного синодального управління не слід вже казати, тепер, мовляв, забудьмо про патріярхат. Це було б перекресленням недавного минулого і його здобутків. Хоч формально не визнано українцям-католикам статусу патріярхату, а Блаженнішому — патріяршого титулу, але також ніхто за понтифікату Івана Павла II не забороняв українцям називати так, як нам наказує наше серце Главу УКЦеркви. Чому тоді вдаватися в казуїстику і різні формальності? Хто з Владик і священиків, які від початку зайняли таку позицію, вчинив якийсь проступок чи гріх проти Церкви?!

Скликанням, підготовкою і керуванням на цьому синоді Блаженніший залишив усім нам велику спадщину і заповіт. Він це висловив до Владик на закритті синоду, коли до них звернувся із батьківським закликом: „Будьте моїми послідовниками! Бережіть спадщину, яку я одержав від своїх світлих попередників. Бережіть її. Не віддайте її в руки лукавих людей! Не сплямте її чужиною! Перенесіть її ненарушеною у вільну нашу Церкву, у вільну нашу Україну! Дай, Боже, нам це сповнити!"

Це заклик і заповіт для всіх нас, українців-католиків, і цілого Божого люду — єпископів, священиків і мирян.